

Delårsrapport mars 2025 - nämnder och styrelser

Socialnämnden Sydväst

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	4
2	Väsentlig styrinformation till kommunledningen.....	5
2.1	Verksamhetens utveckling	5
2.1.1	Mått/nyckeltal som beskriver verksamhetens utveckling...	5
2.1.2	Väsentliga avvikelser i verksamhetens utveckling	7
2.1.3	Övrig väsentlig styrinformation till kommunstyrelsen	9
3	Övrig uppföljning till kommunledningen.....	11
3.1	Utveckling inom personalområdet.....	11
3.1.1	Personalvolymutveckling	11
3.1.2	Årlig uppföljning av aktiva åtgärder och systematiskt arbetsmiljöarbete.....	11
3.2	Ekonomisk uppföljning.....	12
3.2.1	Resultatredovisning i sammandrag nämnder	12
3.2.2	Utfall till och med perioden	13
3.2.3	Prognos.....	13
3.2.4	Kommunbidrag och budgetjustering	14
3.3	Uppföljning av budgetavvikelser	14
3.3.1	Förvaltningens förslag till åtgärder.....	14
3.4	Uppföljning av särskilda beslut och uppdrag	15
3.4.1	Ej verkställda SoL/LSS-beslut	15
3.4.2	Anmälningar enligt Lex Sarah	16
3.4.3	Effektivisering genom minskad administration och digitalisering	16
3.4.4	Övriga beslut eller uppdrag	17
4	Insamling av information inför Budget 2026	18
5	Styrinformation till nämnden.....	22
5.1	Fördjupad verksamhetsuppföljning	22
5.1.1	Resultat enligt organisationsstrukturen.....	22
5.1.2	Barn och unga.....	25
5.1.3	Boende och missbruk.....	32
5.1.4	Försörjningsstöd.....	33
5.1.5	Boende och hemlöshet.....	36
5.1.6	Samlad placerings- och inköpsfunktion (SPINK)	40
5.2	Redovisning av avslutade uppdrag	44

5.3	Nya uppdrag från kommunfullmäktige.....	45

Bilagor

Bilaga 1: Lex Sarah Kvartal 1 2025

Bilaga 2: Ej verkställda beslut kvartal 1 2025

1 Sammanfattning

Socialförvaltning Sydvest har tillsammans med de övriga tre regionala socialförvaltningarna en gemensam målbild "en likvärdig och effektiv socialtjänst med fokus på tidiga insatser". De fyra förvaltningarna har ett gemensamt förberedelsearbete inför ny socialtjänstlag som förväntas träda i kraft 1 juli 2025.

Förvaltningen har genom målområdesarbetet en väl fungerande och effektiv struktur för att omhänderta de politiska mål och uppdrag som nämnden har ansvar för. Målområdesarbetet ger även förvaltningen en plattform till delaktighet och främjar samverkan mellan förvaltningens olika avdelningar. Inom flera delar har denna samverkan gett ökad nytta för den enskilde.

Nämndens sammantagna ekonomiska situation är ansträngd och nämndens prognos för helåret visar ett underskott på -26 mnkr. Nämnden har beviljats att använda 16 mnkr av eget kapital för att finansiera Anvisningsboende Ukraina, vilket gör att prognosavvikelsen mot budget är -10 mnkr.

Prognosen förklaras främst av ökade kostnader för institutionsplaceringar inom Barn och Unga, där placeringar med komplexa behov har ökat. Även försörjningsstödet avviker negativt och bedömningen är att ökade levnadskostnader, samt risken för ett ökat antal ärenden, medför ett underskott på helåret.

Arbete med åtgärdsplaner pågår i förvaltningen för att uppnå budget i balans. Utvecklingen påverkas i hög grad av omvärldsfaktorer som är svåra att förutse. Särskilt komplext är det att prognostisera behovet att insatser för komplexa insatser kopplat till psykiatri, samproblematik och kriminalitet. För att nå budget i balans krävs både att handlingsplanen inom Barn och unga får effekt, men också att inflödet av nya ärenden med en komplex problematik minskar.

Förvaltningen lyfter tre väsentliga avvikelser till kommunledningen:

- kostnadsutveckling för HVB placeringar barn och unga
- försörjningsstödet utveckling
- brister i vårdkedjan SiS och VGR.

Antalet årsarbetare är oförändrat för perioden jämfört med föregående år.

Förvaltningen har genomfört en årlig uppföljning av aktiva åtgärder för att motverka diskriminering och åtgärder för att främja lika rättigheter och möjligheter samt en årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet. De tre största arbetsmiljöriskerna som förvaltningen har identifierat är hot och våld, arbetsbelastning och brister i lokaler.

Förvaltningens friskfaktorer är ett öppet kommunikationsklimat och respektfullt bemötande vilket stämmer väl överens med resultatet i medarbetarundersökningen.

De fyra socialförvaltningarna lyfter gemensam information till budget 2026. Det handlar om insatser kopplade till kriminalitet, ökad vuxennärvaro på mötesplatser och arenor, ökade kostnader för socialt boende och SIS-planeringar, utvecklingen av försörjningsstöd, lönekostnader, försämrat säkerhetsläge och nya krav på informationssäkerhet, samt förändrad lagstiftning. Socialförvaltning Sydvest lyfter behov av resurser för att ytterligare stärka arbetet mot välfärdsbrott utifrån nämndens ansvar.

2 Väsentlig styrinformation till kommunledningen

2.1 Verksamhetens utveckling

2.1.1 Mått/nyckeltal som beskriver verksamhetens utveckling

Volym-, intäkts- och kostnadsutveckling

Mått	Utfall perioden jämfört med samma period föregående år	Prognos helår jämfört med helår föregående år
Nettokostnad IFO totalt	7,8%	7,5%
Nettokostnad försörjningsstöd	1,2%	4,5%
Antal hushåll med försörjningsstöd	2,6%	3,3%
Nettokostnad barn och ungdomsvård	14,4%	7,4%
Antal vård dagar institutionsvård barn och unga	28,5%	5,9%
Antal barn och unga i familjehem	-6,0%	-6,3%
Nettokostnad vuxenvård	5,3%	8,5%
Antal vård dagar institutionsvård vuxna	-20,3%	4,1%
Antal boendedyggn socialt boende (vuxna)	2,6%	1,3%
Nettokostnad fritid och kultur	8,5%	14,4%

Barn och unga

Under första kvartalet 2025 har nettokostnaderna för barn- och ungdomsvården ökat med 14,4 procent jämfört med samma period föregående år, vilket motsvarar 7,6 mnkr kronor. För helåret prognostiseras ökningen bli 7,4 procent.

Den största delen av kostnadsökningen beror dock på en kraftig ökning av institutionsplaceringar, så kallade HVB-placeringar. Kostnader för köpta insatser har ökat med 49 procent, och inom dessa har kostnaderna för institutionsvård ökat med hela 245 procent. Även antalet vård dagar för institutionsvård har ökat markant, med 28,5 procent under kvartalet. För helåret förväntas ökningen bli 5,9 procent. Merparten av dessa placeringar inleddes under senhösten 2024 och har fortsatt under det första kvartalet 2025.

Bakgrunden till ökningen är att behoven hos vissa barn och unga är så omfattande att de inte kunnat tillgodoses i familjehem eller genom insatser på hemmaplan. Därför har fler barn behövt placeras på institution. För att säkerställa god kvalitet i dessa insatser arbetar avdelningen nu med att effektivisera placeringsprocessen, med fokus på planering, behovsanpassning och uppföljning.

Samtidigt har vissa kostnader minskat, exempelvis har kostnaderna för den köpta familjehemsvården har minskat med 9 procent. Detta hänger samman med att antalet ensamkommande barn har minskat med 86 procent i takt med att allt fler blir myndiga, samt att fler barn nu får stöd genom avdelningens egna verksamheter.

Även stödboenden har minskat i omfattning, vilket lett till att kostnaden för insatsen minskat med 12 procent. Antalet barn och unga i familjehem har minskat med 6 procent under det första kvartalet. Minskningen beror främst på att avdelningen aktivt har arbetat med vårdnadsöverflyttningar. Enligt prognosen förväntas antalet barn i familjehem vara oförändrat för helåret jämfört med 2024. Familjehem beskrivs närmare under avsnitt 5.1.2.

Försörjningsstöd

Kostnaderna för försörjningsstöd har ökat till följd av normökningen på 2,8 procent för 2025. Bruttokostnaden för ekonomiskt bistånd har ökat med 5,9 procent jämfört med samma period föregående år. Ökningen har tillfälligt vägts upp av återbetalningar, men då dessa främst gäller tidigare perioder kan liknande intäkter inte förväntas framöver. Även generellt högre kostnader i samhället såsom hyror, resekostnader, medicin, bredband med mera har bidragit till ökade kostnader för försörjningsstödet. Med anledning av oron på arbetsmarknaden prognostiserar avdelningen ett ökat antal hushåll med ersättning. Det genomsnittliga antalet ärenden per månad har börjat öka sakta från december till mars. I genomsnitt har antal betalningsärenden ökat med 2,6 procent för perioden. Prognosen är en fortsatt ökning på helår med 3,3 procent.

Under januari-februari har inflödet av nya ärenden varit stadigt, men under mars har vi sett en ökning med 50 procent. Ökningen kan vara tillfällig och kommer att bevakas kommande månader. Trots detta har andelen ärenden som fördelats till våra funktionsgrupper inte ökat nämnvärt. Genomsnittet för den totala mängden pågående ärenden per månad har varit stabil. Arbetsmarknaden har fortsatt varit relativt god, men det finns en oro för att arbetslösheten kan komma att öka. Detta, tillsammans med fortsatt höga priser på livsmedel och boendekostnader, har påverkat både inflödet av nya ärenden och hanteringen av aktuella ärenden som kräver ekonomiskt bistånd. Dessutom har kostnaderna för försörjningsstöd ökat. Personer med långvarigt försörjningsstöd utgör fortfarande en stor grupp, och deras behov av bistånd, såsom tandvård, hemutrustning och glasögon ökar. Det saknas tillräckliga insatser som leder till självförsörjning för denna grupp.

Vuxen

Nettokostnaden för vuxenvård ökade under perioden med 5,3 procent. Förvaltningens kostnader för socialt boende har varit höga sedan starten 2021, men ett aktivt arbete för att säkerställa korrekt biståndsbedömning har nu börjat ge resultat. Antalet sociala boendedygn har minskat under 2024, dock ser förvaltningen att detta har stannat av en aning under årets första kvartal. Samverkan med Förvaltningen för funktionsstöd har bidragit till att minska kostnaderna för avdelningen. Detta framförallt avseende kostnader för hemlösa personer med funktionsnedsättning och samsjuklighet. En del av minskningen av sociala boendedygn beror på att de fyra socialförvaltningarna har beslutat att inte längre räkna dygn för insatsen "Bostad först" som sociala boendedygn.

Antalet vård dagar SoL och LVM minskade med 20,3 procent. Förvaltningen sätter en ökande prognos för året då det kommit in något fler LVM under april månad. Avdelningens arbete med alternativa lösningar har varit en stor orsak till minskningen.

Fritid

Nettokostnadsutvecklingen för perioden är 8,5 procent. Den främsta orsaken till den ökade nettokostnaden är en avvikande periodisering av intäkten *Ung Extra*, i kombination med kraftigt ökade kostnader för lokaler. De ökade lokalkostnaderna har dock kompensrats genom ett utökat nämndbidrag. Därutöver har även

periodiseringen av föreningsstödet påverkat nettokostnadsutvecklingen, då en betydande del av årets budgeterade medel betalades ut redan under den aktuella perioden.

Den prognostiserade nettokostnadsutvecklingen för området Fritid uppgår till 14,4 procent för helåret 2025, vilket innebär en fortsatt ökning jämfört med utfallet för första kvartalet. Denna utveckling i förhållande till föregående år förklaras huvudsakligen av ett prognostiserat högre nyttjande av de budgeterade resurserna, vilket i sin tur speglar ett ökat genomförande av planerade aktiviteter samt ett förändrat resursbehov inom verksamheten.

Effektmått och övriga mått/nyckeltal

Mått/nyckeltal	Utfall perioden 2025	Prognos helår 2025	Utfall helår 2024	Utfall helår 2023
Andelen ärenden som avslutats med att behovet tillgodosetts, barn och unga	75%		78%	81%
Andelen ärenden som avslutats med att behovet tillgodosetts, vuxna	34%		36%	43%
Andelen ärenden som avslutats med att behovet tillgodosetts, försörjningsstöd	52%		52%	61%

Uppföljningen baseras på samtliga avslutade ärenden och registrerade avslutsorsaker under perioden från och med den 1 januari till och med den 31 mars 2025. De registrerade avslutsorsakerna har kategoriserats i fyra grupper (Behov tillgodosett, Ej avhörd, Övrigt och Borttagna) eftersom avslutsorsakerna skiljer sig åt mellan de tre verksamhetsområdena. Inom barn och unga och vuxna registreras Behov tillgodosett som en avslutsorsak, medan vi har behövt kategorisera de registrerade positiva avslutsorsakerna inom ekonomiskt bistånd. Avslutsorsaker som ur ett brukarperspektiv är neutrala eller negativa har kategoriserats som Övrigt. Avslutsorsaker som inte ger någon indikation om resultat av insatserna har uteslutits ur uppföljningen och ingår inte i procentberäkningen, exempelvis att personen har flyttat från kommunen.

Observera att det relativa utfallet påverkas av totalt antal avslut under uppföljningsperioden. En hög andel av ärendena inom vuxen och ekonomiskt bistånd avslutas som "Ej avhörd" vilket är en delförklaring till varför resultatmåttarna är så mycket lägre i dessa verksamhetsområden än inom barn och unga.

2.1.2 Väsentliga avvikelser i verksamhetens utveckling

Kostnadsutveckling för HVB placeringar barn och unga
Orsak till att avvikelserna uppstått
Förvaltningen ser ett ökat behov av att placera barn och unga på HVB-hem (hem för vård eller boende). Det beror på att barnens behov inte har kunnat tillgodoses genom familjehemsplaceringar eller insatser på hemmaplan.
Konsekvenser för de verksamheten är till för
För att en HVB-placering ska vara till barnets bästa måste den vara noggrant planerad, anpassad efter individens behov och tidsbegränsad. Institutionsplaceringar kan innebära

risker, till exempel negativ påverkan från andra placerade barn samt att den specifika kompetens som behövs för individens behov ibland saknas.
Konsekvenser för organisation, medarbetare och chefer
Planering och uppföljning av HVB-placeringar kräver både tid och specialistkunskap. Chefer och socialsekreterare behöver arbeta nära tillsammans för att fatta rätt beslut. Det här tar mycket tid i anspråk och kan innebära att andra delar av verksamheten påverkas negativt. En stabil bemanning är avgörande för att upprätthålla kvaliteten i arbetet.
Ekonomiska konsekvenser
Kostnaderna för köpt vård har överskridit budgeten med 8,5 miljoner kronor under första kvartalet 2025. Helårsprognosen pekar mot ett underskott på totalt 20 miljoner kronor.
Vidtagna åtgärder
Avdelningen arbetar för att säkerställa att alla beslut om insatser – särskilt institutionsplaceringar – är långsiktigt hållbara och bygger på grundliga bedömningar. Målet är att insatserna ska vara rätt från början och bidra till långsiktigt minskade behov och kostnader.
Försörjningsstöds utveckling
Orsak till att avvikelser uppstått
Riksnormen för försörjningsstöd ökade för 2025 med 2,8 procent. Detta har tagits hänsyn till i budgetarbetet. Utöver normökningen har hyreshöjningar genomförts, vilket avdelning försörjningsstöd inte fått budget för. Andra faktorer som bidrar till att avvikelser uppstått är de kraftiga kostnadsökningar i samhället som varit under 2024 och början av 2025, som påverkar kostnaderna inom livsföring i övrigt. Ett påbörjat ökat inflöde av ärenden och att fler personer är beroende av försörjningsstöd under en längre period påverkar också prognosen. Antalet hushåll med utbetalt ekonomiskt bistånd ökade från i genomsnitt 1002 st/mån första kvartalet 2024 till genomsnitt 1028 st/mån 2025, ökningen är ca 2,6 procent. Snittkostnaden per hushåll har ökat med 3procent och totalt utbetalt ekonomiskt bistånd har ökat med 6 procent under samma period. Det är svårare att få ut individer i insatser på grund av brist på ändamålsenliga insatser. Förvaltningens bedömning är att stadsområdets klienter i större utsträckning än andra områden har psykisk ohälsa och andra hälsorelaterade problem som gör det svårare att få ut dem på arbetsmarknaden. Detta har visat sig tydligt i resultaten av vecka-40-kartläggningen samt i psykiatrikartläggningen.
Konsekvenser för de verksamheten är till för
Konsekvensen av att individer inte kommer ut i behovsanpassade insatser, är att de riskerar att bli fortsatt beroende av försörjningsstöd, I de flesta ärenden saknas en god utbildning och att det även finns språksvaga individer. Arbetsmarknaden idag erbjuder inga "lättare jobb" vilket gör att individerna har svårt att komma ut i egenförsörjning. Detta leder till kostnadsökningar för förvaltningen, då behoven blir större ju längre individen är beroende av försörjningsstöd. Den psykiska ohälsan riskerar också att öka ju längre man är utanför arbetsmarknaden. Ökat inflöde kan också innebära fler ärenden per handläggare, vilket kan minimera fokuset på självförsörjningsuppdraget.
Konsekvenser för organisation, medarbetare och chefer
Avsaknaden av insatser leder till utmaningar och merarbete hos medarbetarna, att inte kunna få ut sina klienter i aktiviteter så som man önskar och planerar. I avvaktan på att ArbVux ska utöka sitt utbud är det en del av socialsekreterarnas vardag att på individnivå leta fram olika alternativ för klienten. Ärenden blir kvar längre och man ser ingen väg ut för klienterna. Den samverkan vi har med våra partners leder inte till de insatser i den utsträckning vi skulle önska.
Ekonomiska konsekvenser
Förvaltningens kostnader fortsätter att öka och budgeten har under första kvartalet 2025 överskridits med 1,5 mnkr, prognostiserad budgetavvikelse är -8,2 mnkr. Fler blir kvar i långtidsbehov som också kostar mer per hushåll.
Vidtagna åtgärder
Förvaltningen har gjort en genomlysning av långvariga ärenden och arbetar aktivt med att hitta andra försörjningslösningar. Förvaltningen arbetar aktivt med att utreda och motverka felaktiga utbetalningar. Förvaltningen arbetar överlag för att individer ska få

ersättning från rätt huvudman. Förvaltningen arbetar för kontinuitet, stabilitet, ett effektivt mottag och ett hållande kring de långsiktiga processerna, ex. med de långvariga ärendena. Det är viktigt att behålla bemanningen för att kunna uppnå det.
Brister i vårdkedjan, Statens institutionsstyrelse (SiS) och Västra Götalandsregionen.
Orsaker till att avvikelser uppstått
Statens institutionsstyrelse har under en längre tid haft problem med att det är kö till vårdplatserna vilket inte är förenligt med det lagstadgade uppdraget. Samtidigt är vården belastad och behovet av platser för barn och unga med komplexa vårdbehov större än tillgången. Tillgången till platser för unga med psykiatrisk problematik saknas.
Konsekvenser för de verksamheten är till för
Konsekvensen är att barn och ungdomar med omfattande och komplex problematik inte får tillgång till den insats/placeringsform som motsvarar behoven. Placeringar för barn och ungdomar som bedömts ha behov av placeringar på SiS får lösas på annat sätt. Dessa ersättningsplatser saknar dock skalskydd och de befogenheter som SiS har, samt har i många fall inte heller kompetens för en svårare målgrupp. Motsvarande grupp som inte får den hjälp de behöver inom vården blir en utmaning då socialtjänsten har det yttersta ansvaret. Följden blir att båda dessa målgrupper konkurrerar om de få platser som finns.
Konsekvenser för organisation, medarbetare och chefer
För förvaltningens medarbetare tar detta mycket tid i anspråk i form av att hitta ersättningsplatser men också en ökad grad av etisk stress för medarbetarna då den unge med behov av placering riskerar att den hjälp som erbjuds inte fullt ut motsvarar det vårdbehov som finns.
Ekonomiska konsekvenser
Ersättningsinsatser kan innebära högre dygnskostnader än placering på SiS. Det är resurskrävande att hitta ersättningsinsatser. Samverkan och samfinansiering med regionen uteblir när den unge bedöms vara utskrivningsklar från akutvården.
Vidtagna åtgärder
Dialogen med SiS har fortsatt, bland annat på de möten som Regeringskansliet sammankallat storstadskommunerna och berörda statliga myndigheter till i syfte att komma tillrätta med problematiken. Staden har på dessa möten representerats av socialförvaltning Sydvästs direktör. Brister i vårdkedjan kopplat till Västra Götalandsregionen har lyfts i flera sammanhang, bland annat i politisk dialog med delregional nämnd. AC-nätverket i staden har lyft in frågan till temagrupp Barn och Unga. För målgruppen med sammansatt komplex problematik har ett initiativ tagits på direktörsnivå, mellan socialförvaltningarna, funktionsstödsförvaltningen och Drottning Silvias barnsjukhus för utökad samverkan. Arbetet med att ta fram en gemensam arbetsmodell för samordnade insatser för målgruppen pågår.

2.1.3 Övrig väsentlig styrinformation till kommunstyrelsen

Anvisningsboende för Ukrainska flyktingar och förändrade förutsättningar.

Förvaltningen har sedan våren 2022 haft uppdrag att anordna boende för ukrainska flyktingar. I dagsläget bor drygt 300 personer i anvisningsboende genom IOP med fyra idéburna organisationer (Räddningsmissionen, Bräcke diakoni, Reningsborg och Skyddsvärnet). Social Sydväst har sedan 1 april inga boenden i egen regi. Uppdraget är i dagsläget helt finansierat av statliga medel. Dessa medel har inte varit tillräckliga för att täcka kostnaderna och läget har förvärrats när de boende efter ett år kan folkbokföra sig. Vi får då inte längre statliga medel men har fortfarande kvar kostnader för boendena.

Nämnden har beviljats att nyttja eget kapital vilket gör att prognosen för helåret är 0.

Merparten av de som kommit till Sverige har under 2024/2025 kunnat folkbokföra

sig och blivit anvisade genomgångslägenheter via Exploateringsförvaltningen i Göteborgs stad. Dessa hyresgäster har numera tillgång till samma insatser som andra nyanlända. De kan söka etableringsinsatser från Arbetsförmedlingen, stöd från Etableringsenheten och uppsöka Welcome house för information i socialförvaltning Centrum.

Under första halvåret 2025 har en omställnings- och avvecklingsprocess pågått för att anpassa till de nya förutsättningarna med minskat kommunal och färre boendegäster. Från den dag då den enskilde kunnat folkbokföra sig utgår ingen ersättning till kommunen.

Trygghetsläget

Under 2024 skedde ett stort antal våldsdåd i stadsområdet med koppling till kriminella grupperingar. Förvaltningen följer fortsatt löpande läget i samverkan med polisen och andra berörda aktörer. Polisen bedömde under delar av 2024 läget som rött (stor sannolikhet för fler dåd). Under hela början av 2025 har läget bedömts vara grönt.

Förvaltningen ser fortsatt ett stort behov av stödinsatser till individer i riskzon eller som vill lämna kriminalitet. Arbetet med både unga och vuxna i kriminalitet har intensifierats och resurser har avsatts för att möta behovet.

3 Övrig uppföljning till kommunledningen

3.1 Utveckling inom personalområdet

3.1.1 Personalvolymsutveckling

	Aktuell period (ack sedan årets början)	Motsvarande period föregående år	Prognos 2025	Utfall 2024
Antal årsarbetare	243,9	239,9	950	931

Förvaltningen har i stort sett en oförändrad personalvolym inom de flesta yrkesgrupper.

Administratörer och handläggare är på en jämförbar nivå med föregående år.

Ökningen av antalet årsarbetare är inom yrkesgruppen socialsekreterare, som har ökat med motsvarande 6,7 årsarbetare inom avdelning barn och unga, och 3,5 årsarbetare inom avdelning vuxen och försörjningsstöd. Denna ökning bedöms vara delvis på grund av utökad bemanning, och mindre arbetstid förlorad kopplad till personalomsättning och vakanser i samband med dessa.

3.1.2 Årlig uppföljning av aktiva åtgärder och systematiskt arbetsmiljöarbete

Årlig uppföljningen av aktiva åtgärder

JA

Äldre, eftersatta lokaler inom flera verksamheter kan ses som hinder för personer med funktionsvariation både tillgänglighetsmässigt och funktionsmässigt.

Genomförda åtgärder: utbildning för chefer i kompetensbaserad rekrytering, aktivt arbetsmiljöarbete för att förebygga och bemöta kränkningar, samt stärka det sociala arbetsmiljöarbetet.

Planerade åtgärder: övergripande arbete med organisationskultur.

Årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet

JA.

Visst behov av ökad kunskap hos medarbetare och chefer gällande ohälsosam arbetsbelastning.

Skyndsamhet i hantering av arbetsskador/tillbud i IA-systemet kan förbättras.

De största arbetsmiljöriskerna

Hot om våld. Problematik både inom myndighets- och utförarverksamhet.

Planerade åtgärder på förvaltningsnivå: uppdatera förvaltningens grundrutin Hot och våld, med tillägg om PDV (pågående dödligt våld), samt handbok i personsäkerhet. Utbildning och implementering av materialen. Utökning av tjänst Utvecklingsledare säkerhet.

Arbetsbelastning och återhämtning. Gäller både medarbetare och chefer i förvaltningen, har framkommit i medarbetarundersökningen.

Planerade åtgärder på förvaltningsnivå: fortsatt arbete med chefers organisatoriska förutsättningar. Utbildning till chefer och skyddsombud i hälsofrämjande arbetsmiljöarbete inklusive krav och resurser samt KASAM (Känsla av sammanhang). Förvaltningen erbjuder enheter stöd i stadens arbetsmetod gällande arbetsbelastning och återhämtning. Påbörja implementering av arbetssätt för att integrera arbetsmiljö med verksamhetsplan för balans mellan krav och resurser.

Lokaler. Gäller både myndighets- och utförarverksamhet. Gäller både skick och tillgång till lokaler.

Planerade åtgärder på förvaltningsnivå: Flytt av utförarverksamhet till anpassade lokaler. Inhyrning av nya lokalytor för att avlasta trångboddhet inom myndighetsverksamheterna.

Främjande faktor (friskfaktor)

Kommunikationsklimat. index 85 i medarbetarundersökning.

Verksamheter lyfter ett öppet samtalsklimat och respektfullt bemötande av kollegor som styrkor i arbetsmiljöuppföljningar vilket stämmer väl överens med resultat av medarbetarundersökningen.

Förvaltningen planerar för ett arbete med organisationskulturen och insatser för att öka tillit och fånga upp tankar och idéer från medarbetare och verksamhet.

3.2 Ekonomisk uppföljning

3.2.1 Resultatredovisning i sammandrag nämnder

Resultatredovisning i sammandrag

Belopp i mnkr	Period				Helår			
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall fg år	Prognos	Fg prognos	Budget	Bokslut fg år
Intäkter	125	139	-14	133	490	486	527	548
Kostnader	-354	365	11	-348	-1 384	-1 375	-1 403	-1 399
Kommunbidrag	217	217	0	210	866	864	866	841

Kommuninterna bidrag	2	2	0	1	10	10	9	32
Resultat	-10	-7	-3	-4	-26 *	-16	0	22

*Nämnden har beviljats att nyttja 16 mnkr för att finansiera Anvisningsboende Ukraina, prognosavvikelse mot budget är därför -10 mnkr.

3.2.2 Utfall till och med perioden

Akkumulerat utfall till och med mars är ett underskott på -9,9 mnkr, vilket innebär en negativ avvikelse jämfört budget på -3,2 mnkr.

För stadsområdet Sydväst redovisas sammantaget ett underskott på -1,2 mnkr för perioden. Den största avvikelsen finns inom Barn och Unga Myndighet som främst förklaras av att kostnader för köpta insatser ökat under perioden jämfört med föregående år. Avdelningens totala underskott är för perioden är -6,6 mnkr och avvikelsen för köpta insatser är -8,5 mnkr för perioden.

Negativ avvikelse återfinns även inom försörjningsstödet, -1,5 mnkr för perioden. Antalet ärenden har varit stabilt fram till februari 2025 men en ökning har skett under mars. Underskottet förklaras främst av en högre kostnad per hushåll pga kostnadsökningar i samhället.

För det stadenövergripande uppdraget Boende och hemlöshet uppgår utfallet för perioden till 4,4 mnkr. Överskottet förklaras främst av en högre beläggning än planerat, samt att avsättningar för omställning av Bersjöhöjds boende och fastighetskostnader ännu inte har realiserats.

Anvisningsboende Ukraina redovisar ett underskott på -6,6 mnkr för perioden. En plan för avveckling är beslutat. I enlighet med planen avvecklas egen drift och nya IOP har ingåtts med idéburna aktörer under våren. En beredskap finns om antalet anvisningar skulle minska mer än prognostiserat under året. Nämnden har beviljats att nyttja eget kapital upp till 16 mnkr vilket bedöms täcka nämndens kostnader för verksamheten under året.

För övriga avdelningar är utfallet i balans och avsatt nämndreserv bidrar till och med mars med 2,3 mnkr mnkr.

3.2.3 Prognos

Nämndens prognos för helåret visar ett underskott på -26 mnkr. Sedan den föregående prognosen har nämnden beviljats att använda 16 mnkr av eget kapital för att finansiera Anvisningsboende Ukraina. Prognosavvikelse mot budget är därför -10 mnkr, vilket är en förbättring med 6,3 mnkr jämfört med februariprognosen, men det innebär att prognosen för övriga verksamheter har försämrats med -10 mnkr.

Jämfört med budget motsvarar helårsprognosen en negativ avvikelse på 0,7 procent.

För stadsområde Sydväst (exklusive stadsövergripande uppdrag) är prognosen ett underskott på -11 mnkr för helåret och då är nämndreserven inräknad. Det negativa resultatet förklaras främst av kraftigt ökade kostnader för institutionsplaceringar inom Barn och Unga. Antalet placeringar med komplexa behov har ökat, vilket har drivit upp kostnaderna. Barn och Unga myndighet redovisar ett underskott på -20 mnkr i sin helårsprognos.

Även Vuxen och försörjningsstöd redovisar ett negativ prognos på -1,5 mnkr. Detta

beror på ökade kostnader för försörjningsstödet, där ett underskott på -6 mnkr prognostiseras för helåret, främst till följd av ökade levnadskostnader per hushåll.

För nämndens stadsövergripande uppdrag prognostiseras ett överskott på 1 mnkr för helåret. Boende och hemlöshet prognostiserar med ett överskott på 1 mnkr, men det finns fortsatt osäkerheter kring avvecklingskostnader för Bergsjöhöjds boende, beläggningsgrad samt fastighetskostnader.

Nämndens sammantagna ekonomiska situation är ansträngd. Arbetet med åtgärdsplaner pågår inom förvaltningen för att uppnå en budget i balans. För att nå prognosen krävs att handlingsplanerna inom Barn och Unga får genomslag och att kostnadsutvecklingen för köpta insatser dämpas.

3.2.4 Kommunbidrag och budgetjustering

Budget 2025 / Tilläggsbudget	Beslutsdatum	Belopp (tkr)	Förvaltningens förslag till fördelning
Budget 2025	KF 2024-11-07	861 620	Beslutat i budgethandling
Arbetstidsinnovationer	KF 2024-11-07	2 000	Beslutat i budgethandling
Brottsförebyggande ansvar	KF 2025-03-27	280	Barn och Unga
Stärka samhällsvården	KF 2025-03-27	1 630	Barn och Unga
Förebygga brott och stärka skyddet	KF 2025-03-27	300	Barn och Unga
Kontaktförbudslagstiftning	KF 2025-03-27	80	Vuxen och försörjningstöd
Klimatanpassning	KS 2025-03-26	400	Förvaltningsgemensamt

Kommunstyrelsen och kommunfullmäktige beslutade den 26 mars respektive den 27 mars 2025 om tilläggsbudget bland annat med anledning av utökade statsbidrag till kommunerna. Beslutet medför ett utökat kommunbidrag för socialnämnd Sydväst på sammanlagt 2 690 tkr.

Förvaltningen föreslår att fördela utökat kommunbidrag enligt förslag.

3.3 Uppföljning av budgetavvikelser

3.3.1 Förvaltningens förslag till åtgärder

Åtgärd/kommentar	Helårseffekt (tkr)	Planerad effekt innevarande år	
		tkr	Årsarbetare
Effektivare placeringsprocess Barn och Unga	5 000	5 000	0
Återhållsamhet fastighetsåtgärder och inköp	5 000	5 000	0
	10 000	10 000	0

Förvaltningen prognostiserar ett underskott i förhållande till nämndens budget och

ska med anledning av det föreslå åtgärder för att nå balans med nämndens ekonomiska mål innan årets utgång. Nämnden ska enligt kommunfullmäktiges regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning besluta om åtgärder utifrån det ekonomiska läget inom 30 dagar.

Avdelning Barn och Unga Myndighet prognostiserar ett underskott på -20 mnkr och har tagit fram en åtgärdsplan för att åstadkomma en högre effektivitet i placeringsprocessen. Förvaltningen föreslår även en åtgärd som innebär att förvaltningens samtliga verksamheter iakttar en återhållsamhet avseende fastighetsåtgärder och inköp. Vidare nyttjas nämndens reserv för att balansera underskottet nämnds underskott.

Förvaltningen föreslår att nämnden beslutar om åtgärder enligt förslaget.

Beskrivning och konsekvenser för verksamheten utifrån föreslagna åtgärder

Effektivare placeringsprocess Barn och Unga myndighet

Avdelningen tar fram åtgärder för att effektivisera placeringsprocessen för att begränsa den fortsatta kostnadsökningen på köpta insatser. Arbetet kommer fokusera på:

- Säkra processer för utredningar, inklusive längd och kvalitet.
- Fokus på planerade placeringar och förstärkning av barnets nätverk.
- Arbeta för att undvika akuta placeringar.

Åtgärden bedöms ha en effekt på 5 mnkr på helåret.

Återhållsamhet fastighetsåtgärder och inköp

För att balansera nämndens underskott föreslås att förvaltningens samtliga avdelningar iakttar en återhållsamhet avseende fastighetsåtgärder och inköp. Detta innebär att:

- Alla verksamheter noga ska värdera om en fastighetsåtgärd behöver genomföras och om den behöver genomföras under året.
- Alla verksamheter ska värdera om ett inköp behöver göras eller om behovet kan tillfredsställas på annat sätt.

Åtgärden bedöms ha en effekt på 5 mnkr på helåret.

3.4 Uppföljning av särskilda beslut och uppdrag

3.4.1 Ej verkställda SoL/LSS-beslut

	SoL 2025-03-31	LSS 2025-03-31
Antal beslut som inte verkställts inom tre månader från beslutsdag	2	
Antal beslut där verkställigheten avbrutits och inte återupptagits inom tre månader från avbrottet	1	

Avdelning Vuxen och Försörjningsstöd

Avdelningen har inga ej verkställda beslut att rapportera för perioden.

Avdelning barn och unga

Avdelningen har tre ej verkställda beslut att rapportera för perioden.

Två beslut avser insatsen kontaktperson där det i det ena beslutet inte kunde verkställas eftersom kontaktpersonen avsåg sig uppdraget men där man sedan lyckades få till en matchning och som sedermera verkställdes. Det andra beslutet kunde inte verkställas eftersom den enskilde tackade nej till insats och återtog sitt samtycke.

Ett beslut avser insatsen kontaktfamilj där man inte lyckades få till en bra matchning men som sedermera verkställdes.

3.4.2 Anmälningar enligt Lex Sarah

	Kvartal 1 2025
Antal anmälningar enligt Lex Sarah	3

Tre Lex Sarah utredningar där anmälningar gjorts till IVO har avslutats under perioden. Ett ärende gäller Barn och Unga - myndighet och två gäller Boende och hemlöshet. Åtgärder vidtas för förbättrad kommunikation, kompetens inom berörda områden, dokumentation med mera.

3.4.3 Effektivisering genom minskad administration och digitalisering

Socialförvaltningen Sydväst arbetar systematiskt med att minska administrativa kostnader och effektivisera stöd- och ledningssfunktioner i enlighet med budget 2025. Under 2024 gjordes en utvärdering av det administrativa stödet samt en genomlysning för att identifiera områden som kan effektiviseras. Genomlysningen visade att det finns betydande potential för effektivisering genom ökad digitalisering, automatisering, systemförbättringar och användning av AI. Förvaltningen har begränsad möjlighet att på egen hand utveckla digitala lösningar, men arbetar tillsammans med Integrerad digitalisering och deltar i råd och tjänsteutvecklingsforum som leds av Intraservice.

Trots den stora effektiviseringspotentialen minskar inte alltid digitalisering administrationen då system inte är anpassade utifrån socialförvaltningarnas behov och nya krav tillkommer. Ett tydligt exempel är skärpta krav på informationssäkerhet. För att hantera sådana nya krav och säkerställa efterlevnad utan att belasta medarbetare i första linjen, ökar behovet av specialistroller på en övergripande nivå. Digitala verktyg behöver också hanteras, anpassas och underhållas, vilket kan skapa ny administration. Ett exempel som kan nämnas är automatiseringsroboten inom försörjningsstöd (Görel) som under första kvartalet 2025 uppvisar en felprecent på ca 50 procent vilket innebär ökad administration och att klienterna i större utsträckning går tillbaka till ansökan via papper.

Förvaltningen arbetar fortsatt strukturerat med att omhänderta samtliga politiska styrsignaler genom att klustra i fem målområden. Målområdesarbetet har skapat förutsättningar för en tydlig och effektiv planering- och uppföljningsprocess med ökat fokus på resultat för de vi är till för.

Utöver ovanstående kommer förvaltningen under året arbeta med:

- säkerställa ett effektivt lokalnyttjande
- dialog om vad som är nödvändigt och viktigt att dokumentera i socialt arbete.
- utveckla inköpsorganisationen
- fortsätta utveckla organisationen så att rätt funktion gör rätt sak

3.4.4 Övriga beslut eller uppdrag

Anvisningsboenden

Förvaltningen har sedan våren 2022 haft uppdrag att anordna boende för ukrainska flyktingar. I dagsläget bor drygt 300 personer i anvisningsboende genom IOP med fyra idéburna organisationer (Räddningsmissionen, Bräcke diakoni, Reningsborg och Skyddsvärnet). Social Sydväst har sedan 1 april inga boenden i egen regi. Uppdraget är i dagsläget helt finansierat av statliga medel. Dessa medel har inte varit tillräckliga för att täcka kostnaderna och läget har förvärrats när de boende efter ett år kan folkbokföra sig. Vi får då inte längre statliga medel men har fortfarande kvar kostnader för boendena.

Nämnden har beviljats att nyttja eget kapital vilket gör att prognosen för helåret är 0.

Merparten av de som kommit till Sverige har under 2024/2025 kunnat folkbokföra sig och blivit anvisade genomgångslägenheter via Exploateringsförvaltningen i Göteborgs stad. Dessa hyresgäster har numera tillgång till samma insatser som andra nyanlända. De kan söka etableringsinsatser från Arbetsförmedlingen, stöd från Etableringsenheten och uppsöka Welcome house för information i socialförvaltning Centrum.

Under första halvåret 2025 har en omställnings- och avvecklingsprocess pågått för att anpassa till de nya förutsättningarna med minskat kommunal och färre boendegäster. Från den dag då den enskilde kunnat folkbokföra sig utgår ingen ersättning till kommunen.

4 Insamling av information inför Budget 2026

De fyra socialförvaltningarna lyfter gemensam information till budget 2026. Därutöver lämnar socialförvaltningen Sydväst information längst ner som gäller nämndens ansvar.

Insatser kopplat till kriminalitet

Kriminaliteten i samhället ökar och påverkar socialtjänstens uppdrag. Fler människor söker samhällets stöd. Göteborgs Stads styrdokument betonar vikten av att socialtjänsten ger stöd till personer i eller i risk för kriminalitet, i samverkan med polis och kriminalvård. Syftet är att stötta individen, minska kriminalitet och stärka det demokratiska samhället. Stadens ambitionsnivå har möjliggjort att fler människor har fått stöd och hjälp att lämna en kriminell livsstil.

Kostnader för bland annat avhoppare och placeringar för anhöriga har ökat markant senaste åren. Dessutom har det politiska beslutet att ta bort egenavgifter för skyddat boende, medför minskade intäkter. Förfrågningar till Samlad placeringar och inköpsfunktion (SPINK) om skyddat boende för avhoppare ökade från 49 (2023) till 97 (2024), och trenden fortsätter 2025. Alla förfrågningar leder inte till placeringar, men beskriver den ökade efterfrågan. Placeringar på skyddat boende är ofta långvariga och kostar 1–1,5 miljoner kr per år per individ.

Socialförvaltningarnas kostnader bara för skyddat boende för målgruppen kriminella avhoppare har mer än fördubblats på bara ett år. 2023 var kostnaderna drygt 20 miljoner kronor och 2024 var kostnaderna 42 miljoner kronor.

De ökade kostnaderna kopplat till unga i kriminalitet gäller alla placeringar, inte bara skyddat boende. Andelen yngre barn i allvarlig brottslighet med dödligt våld om utgång har ökat på kort tid. Det är kostnadsdrivande, kräver nya arbetssätt och mer resurser riktat mot unga och deras familjer. För att möta behoven behöver förvaltningarna även förstärka bemanning för handläggning. Även den förändrade lagstiftningen för placering av barn i skyddat boende som trädde i kraft 2024 har medfört ökade kostnader för handläggning.

Andra myndigheters förändrade uppdrag och arbetssätt ställer krav på socialförvaltningarna. Polisens nya arbetssätt ökar kraven på socialtjänsten, bland annat med barn och unga i organiserad brottslighet (Bob-råden) som kräver ökad ansträngning för att identifiera fler ungdomar. Ytterligare ett exempel är pågående utvecklingsarbete med kriminalvården och insatser för häktade barn som innebär ökade resurser. Socialförvaltningarna saknar full finansiering för verksamheter riktade till barn och unga i riskzon för kriminalitet, som delvis finansieras med statliga medel idag.

De ökade behoven och fler insatser innebär betydande kostnader för socialförvaltningarna. Ur ett samhällsekonomiskt perspektiv visar utredningar att insatser som kan bryta en kriminell livsstil är lönsamma för samhället. De ekonomiska vinsterna kommer dock ofta först efter en tid och märks främst hos andra myndigheter, inte direkt i kommunens verksamhet.

Beräknad kostnad för enbart socialförvaltning Sydväst är 14 miljoner kronor.

Ökad vuxennärvaro på mötesplatser och arenor

Ökad psykisk ohälsa, bristande tillit och kriminalitet är områden som det finns behov att kraftsamla kring. Samhällsutvecklingen med ökad kriminalitet har lett till

ökade uppgifter för socialtjänsten med endast tillfällig finansiering.

I Göteborgs Stads budget 2025 finns ambitionsökningar kopplat till olika typer av mötesplatser för unga. Tidiga insatser, uppsökande och förebyggande arbete är prioriterat och ambitionen är att fler invånare ska erbjudas aktiviteter och olika typer av mötesplatser för en meningsfull fritid. Arbetet med våldsprevention, inklusive våld i nära relation och machokultur bland barn och unga ska stärkas. Ett tidigt och förebyggande arbete inom dessa områden och i synnerhet med målgruppen unga som är på väg att dras in i destruktiva miljöer och kriminalitet innebär kostnader, men leder med stor sannolikhet till samhällsekonomiska besparingar på sikt.

I det nya programmet för jämlik hälsa och livsvillkor har socialförvaltningarna ansvar för strategin: Stärk arbetet för att fler barn och unga ska ha en tillgänglig och meningsfull fritid.

Utifrån ansvaret ovan finns behov av fler vuxna i befintlig verksamhet, på arenor för meningsfull fritid och i det uppsökande arbetet. Det behövs också nya mötesplatser för att möta behoven och höja ambitionsnivån enligt den politiska viljeinriktningen.

Socialförvaltningarna har genomlyst verksamhet och arenor för meningsfull fritid i respektive stadsområde. För att möta behoven beräknas kostnaden till cirka 20 miljoner kronor.

Ökade kostnader för socialt boende och SIS-placeringar

Ett nytt ramavtal från 1 april 2025 för socialt boende med stöd innebär kraftigt ökade priser. Utifrån förvaltningarnas många placeringar medför det stora kostnadsökningar.

Borttagen subvention 2025 för placeringar på Statens institutionsstyrelse (SIS) för LVM (Lag om vård av missbrukare i vissa fall) och LVU (Lag med särskilda bestämmelser om vård av unga) innebär även det stora kostnadsökningar. I marsprognosen beräknas kostnaderna och det kommer handla om åtskilliga miljoner för socialförvaltningarna.

Beräknad kostnad för enbart socialförvaltning Sydväst är 3,5 miljoner kronor.

Utveckling försörjningsstöd

Ett ökat inflöde av ärenden till följd av lågkonjunktur och ökad arbetslöshet bidrar till att fler personer är beroende av försörjningsstöd under en längre period. Svårigheter att få till ökade volymer av anpassade insatser för klienter via Arbetsmarknad och vuxenutbildningsförvaltningen är ett bekymmer för att få ut klienter i egen försörjning. Förvaltningarnas arbete med avhoppare bidrar även det till att fler hushåll beviljas försörjningsstöd.

Kommunfullmäktiges beslut att inte räkna med de statliga krisstöden, fonder och stipendier gör att fler individer har rätt till försörjningsstöd. Varje tillkommande undantag i beräkningen av rätten till bistånd innebär en kostnad.

Utvecklingen av försörjningsstöd varierar mellan stadsområdena.

Beräknad underfinansiering för socialförvaltning Sydväst är 6 miljoner kronor jämfört med tilldelad ram för ekonomiskt bistånd.

Lönekostnader

Socialförvaltningarna liksom övriga välfärdsförvaltningar når inte lönebildens i det lönepolitiska ställningstagandet för flera yrkesgrupper. För att öka stabilitet och

kontinuitet i verksamheten behöver lönenivåerna höjas för berörda yrkesgrupper som inte når de lönepolitiska ställningstagandet. Beräknade kostnader är cirka 30 miljoner kronor, utöver tilldelad index.

Försämrat säkerhetsläge och nya krav på informationssäkerhet

Det försämrade omvärldsläget och ny lagstiftning, såsom NIS2-direktivet, ställer ökade krav på Göteborgs Stad. För att kunna följa Göteborgs Stads plan för civil beredskap 2024–2027 krävs både investeringar och mer personal. De nya kraven innebär ökad administration och tid tas från kärnuppdraget, men stärker stadens beredskap.

Arbetet kräver långsiktig finansiering och fler medarbetare. Det behövs investeringar i till exempel reservkraft, nödvatten, trygghetspunkter och skyddade ledningsplatser. Finansieringen är osäker och ofta beroende av statsbidrag.

Utifrån ovanstående bedömer de fyra regionala socialförvaltningarna att det behövs finansiering för en grundbemanning omfattande två heltidstjänster per förvaltning, sammanlagt 6,5 miljoner kronor.

Förändrad lagstiftning

Ny socialtjänstlag – socialförvaltningarna arbetar med omställning för att möta den nya lagen både på kort och lång sikt. Göteborgs Stad har fått medel för omställningen, men det osäkert om de räcker för att göra större långsiktiga förändringar utifrån ambitionen i den nya lagstiftningen och möta de faktiska behov som finns i stadsområdena. När satsningar på det förebyggande arbetet görs kommer det under en period finnas lika höga om inte högre kostnader inom myndighetsutövningen innan effekten visar sig.

Om kostnaderna för socialförvaltningarnas lagstadgade insatser fortsätter att öka i samma takt som nu, kommer det mesta av resurserna att behöva gå till dessa. Då blir det mindre pengar kvar att satsa på tidiga och förebyggande insatser.

Network and Information Systems directive 2 (NIS2) – det nya direktivet ställer ökade krav på informationssäkerhet, utbildning behövs och att se över verksamhetssystem och förvaltningsunika IT-stöd.

Lag om insatser inom socialtjänsten till vårdnadshavare, barn och unga när samtycke saknas (LIV) – Den nya lagen om insatser inom socialtjänsten utan samtycke (LIV), som föreslås träda i kraft 1 mars 2026, innebär att socialnämnder får möjlighet att besluta om öppna insatser till barn, unga och vårdnadshavare även när de inte samtycker. Insatserna kan bland annat innebära krav på skolnärvaro, fritidsaktiviteter, nykterhet, hemvistelse under vissa tider och drogtest. Socialtjänsten ges också rätt att begära handräckning av polis för att genomföra vissa åtgärder.

Den nya lagen förändrar i grunden socialtjänstens arbetssätt. Från att ha arbetat huvudsakligen med frivillighet, flyttas fokus till mer omfattande myndighetsutövning även i öppenvården. Detta ställer ökade krav på socialsekreterarnas rättssäkerhet, dokumentation, uppföljning och samverkan med andra myndigheter.

Lagens införande kommer sannolikt att innebära fler ärenden, tyngre handläggning och ett större behov av kompetensutveckling. För att kunna leva upp till lagens intentioner om ökat skydd för barn, krävs att socialtjänsten får utökade resurser – inte minst i form av personal, juridisk kompetens och stödstrukturer. Utan detta riskerar arbetsbelastningen att öka på ett sätt som påverkar både rättssäkerheten och kvaliteten i insatserna.

Lokala behov och information från socialförvaltning Sydväst.

Resurser för att ytterligare stärka arbetet mot välfärdsbrott

Enligt Sveriges kommuner och regioner visar flera undersökningar att välfärdsbrottsligheten ökar i omfattning och drabbar såväl kommuner och regioner som statliga myndigheter. Välfärdsbrottsligheten övergår alltmer till en strukturerad och organiserad brottslighet vilket i förlängningen gör den än mer systemhotande. Kommuner och regioner behöver därför arbeta aktivt för att stärka det förebyggande arbetet mot välfärdsbrott och säkerställa att det finns en tydlig process för att hantera problem när de upptäcks (Välfärdsbrottslighet | SKR).

Spink har under 2024 arbetat med kompetensutveckling och kvalitetssäkring av process och metod för systematisk leverantörsuppföljning. Bland annat har ett team bildats inom avdelningen med fokus på dessa frågor, team kvalitet och kontroll. Delar som arbetats med är att förtydliga vilka kontroller som ingår i den systematiska leverantörsuppföljningen, vad kontrollerna innefattar och för vilka avtalsområden. Det har bland annat resulterat i utvecklingen av arbetet med så kallade fördjupade kontroller, ett arbetssätt med syfte att säkerställa att de utförare som återfinns i Spinks utförarregister är av god kvalitet. Utvecklingen av arbetet har skett i samverkan med bland annat inköps- och upphandlingsförvaltningen och har under hösten 2024 intensifierats i samband med Polismyndighetens rapport om kopplingarna mellan HVB-hem och organiserad brottslighet. Process och metod för systematisk leverantörsuppföljning behöver fortsätta att utvecklas och anpassas till förändringar i omvärlden så som exempelvis förändrad lagstiftning och hur kriminell verksamhet ändrar inriktning och metoder.

För att ytterligare stärka kvaliteten på arbetet emot välfärdsbrottslighet är förvaltningens bedömning att det krävs ytterligare 1 till 2 tjänster inom avdelningen vilket inte ryms inom befintlig finansiering. Genom att säkerställa att leverantörer följer lagar och avtal kan osund konkurrens och välfärdsbrottslighet undvikas, vilket kan leda till minskade driftskostnader och effektivare användning av resurser. Förväntad inverkan på den enskilde invånaren och näringsidkare är positiv då rättvis konkurrens främjas.

5 Styrinformation till nämnden

5.1 Fördjupad verksamhetsuppföljning

5.1.1 Resultat enligt organisationsstrukturen

Avdelning	Avvikelse utfall-budget perioden	Prognos helår*	Budgetram
Barn och unga	-8,6	-20,0	291,6
<i>v BoU Myndighet</i>	-6,6	-20,0	237,4
<i>v BoU Resurs</i>	-2,0	0,0	56,4
Vuxen och försörjningsstöd	1,8	-1,5	367,0
<i>v Ekonomiskt bistånd</i>	-1,5	-6,0	131,7
Stadsområde, välfärd och fritid	1,0	0,0	64,6
Nämnd och förvaltningsgemensamt	1,5	10,5	76,7
Stadsområde Sydväst	-1,2	-11,0	799,9
Spink	0,3	0,0	0
Boende och hemlöshet	4,4	1,0	66,4
<i>v Gemensamt BoH</i>	-0,3	0,0	0
<i>v Boende för kvinnor och unga vuxna, öppna verksamheter och kvalitet</i>	0,7	0,0	24,8
<i>v Kollektivt boende, Bostad först och uppsökande verksamheter</i>	1,7	0,0	37,8
<i>v Lägenhetsboende och Särskilt boende</i>	2,3	1,0	3,8
Anvisningsboende Ukraina	-6,6	0,0	0
Stadenövergripande uppdrag	-1,9	1,0	66,4
Socialnämnd Sydväst	-3,2	-10,0	866,3

*Prognos = Avvikelse mot budget
Belopp i miljoner kronor

Budgeten för socialnämnd Sydväst delas in i två delar, dels grunduppdraget för stadsområdet enligt reglementet och dels de stadenövergripande uppdrag som nämnden ansvarar för. I resultatredovisningen ovan framgår utfall för perioden samt prognos för respektive del och på sista raden summeras nämndens sammantagna resultat.

Nedan redogörs för de mest väsentliga avvikelserna jämfört med budget för respektive avdelning enligt organisationsstrukturen.

Barn och unga Myndighet

Avdelningens resultat för perioden uppgår till -6,6 mnkr. Det negativa utfallet förklaras främst av ett underskott på -8,5 mnkr för köpta insatser, där institutionsvård står för den största kostnadsökningen. Under perioden har antalet vårddygn för institutionsvård ökat med 28,5 procent jämfört med samma period föregående år, vilket haft en direkt påverkan på det ekonomiska resultatet.

Prognosen för helåret 2025 är att antalet vårddygn inom institutionsvård ökar med 5,9 procent. Avdelningen följer noga utvecklingen av placeringar, vårddygn och tillhörande kostnader och arbetar aktivt med att begränsa den fortsatta kostnadsökningen. Avdelningen arbetar med en handlingsplan för att effektivisera placeringarna och säkra en bättre matchning mot behoven. I takt med att åtgärder genomförs förväntas kostnaderna för institutionsvård minska. Andra köpta insatser, såsom placeringar i familjehem, har däremot minskat under perioden. Det bidrar till en positiv avvikelse på 0,4 mnkr, vilket delvis motverkar underskottet inom institutionsvården.

Helårsprognosen för 2025 visar i nuläget ett underskott på -20 mnkr. För att uppnå och förbättra denna prognos vidtas riktade åtgärder med fokus på att effektivisera hela placeringsprocessen. Det innefattar bland annat att identifiera mer kostnadseffektiva vårdformer där det är möjligt, utan att kompromissa med kvaliteten i insatserna.

Barn och unga Resurs

Avdelningens resultat för perioden uppgår till -2 mnkr. Den största avvikelsen härrör från budgeterade statsbidrag om 1 mnkr som ännu inte har utbetalats till avdelningen.

Därutöver består avvikelsen av ökade personalkostnader motsvarande 0,4 mnkr, vilket förklaras av att de planerade vakansavdragen ännu inte har fått önskad effekt. För helåret 2025 förväntas dock dessa avdrag få genomslag. Avdelningen har även ökade kostnader för köpt öppenvård, med en negativ avvikelse om 0,4 mnkr. Detta beror på att flera barn och unga är placerade geografiskt långt från Göteborg, vilket medför högre kostnader. Helårsprognosen är i 0 mnkr. Avdelningen förväntas få statsbidrag som i kombination med vakansavdragens helårseffekt bidrar till att prognosen blir noll.

Vuxen och försörjningsstöd

Avdelningens resultat för perioden uppgår till 1,8 mnkr.

Den positiva avvikelsen förklaras huvudsakligen av återbetalat försörjningsstöd samt bidrag från Migrationsverket, vilka tillsammans uppgår till 1,5 mnkr. Då dessa intäkter avser tidigare redovisningsperioder inkluderas de inte i den framåtblickande prognosen. Vidare uppvisar personalkostnaderna en positiv budgetavvikelse om 0,6 mnkr. Detta kan i huvudsak tillskrivas vakanser samt fördröjd rekrytering inom den nyetablerade verksamheten *Relationsvårdsteamet*. Kostnader relaterade till vård och sociala boenden uppvisar en positiv avvikelse om 0,6 mnkr, varav 0,5 mnkr hänförs till minskade utgifter för vård- och behandlingsinsatser. Den största negativa avvikelsen återfinns inom området för ekonomiskt bistånd, där kostnaderna överstiger budget med 1,5 mnkr.

Sammantaget visar avdelningen ett positivt resultat för perioden, vilket huvudsakligen förklaras av tillfälliga intäkter samt lägre personalkostnader till följd av vakanser. Då vissa intäkter avser tidigare perioder och därmed inte påverkar prognosen framåt, bedöms överskottet som tillfälligt. Samtidigt kvarstår utmaningar inom ekonomiskt bistånd, där den negativa avvikelsen indikerar ett

fortsatt behov av uppföljning och analys.

Stadsområde, välfärd och fritid

Avdelning Stadsområde, välfärd och fritid uppvisar för aktuell period ett överskott om 1 mnkr. Den uppkomna avvikelsen förklaras huvudsakligen av periodiserade budgetmedel där resurser för buffert samt insatsen *Förstärkt helg och lov* har fördelats jämnt över året. De kostnader som förväntas uppstå inom ramen för dessa satsningar har ännu ej realiserats, alternativt har bufferten ännu inte tagits i anspråk.

Fritidsbanken uppvisar för perioden en positiv avvikelse om 0,5 mnkr. Det föreligger en förväntan om att enheten kommer att tilldelas 7 mnkr från centralt avsatta medel avsedda för Fritidsbankerna, i enlighet med budget för enheten.

Baserat på planerade aktiviteter och resursförbrukning under innevarande år kvarstår bedömningen att avdelningens prognos uppgår till ett resultat i ekonomisk balans.

Nämnd och förvaltningsgemensamt

Nämnd och förvaltningsgemensamt redovisar ett överskott för perioden om 4,5 mnkr, med en helårsprognos på 10,5 mnkr.

De största avvikelserna utgörs av:

Nämndreserv: 2,2 mnkr för perioden (prognos helår: 8,6 mnkr)

Kompensation för ny hyresmodell avseende lokaler: 0,4 mnkr för perioden (prognos helår: 1,5 mnkr)

Övriga kostnader: 1,9 mnkr (prognos helår: 0,4 mnkr)

I helårsprognosen har nämndreserven inkluderats för att möjliggöra utjämning av förväntade underskott inom avdelningarna, enligt deras respektive prognoser.

Utöver prognosen bedöms cirka 3 mnkr kunna fungera som en riskavsättning. Denna är avsedd att möta potentiella negativa volym- och kostnadsavvikelser inom individ- och familjeomsorgen (IFO), exempelvis om planerade åtgärder inte ger full ekonomisk effekt eller om andra oförutsedda kostnader skulle uppstå under året.

Samlad placerings- och inköpsfunktion

Avdelningen har till och med perioden en budget i balans och prognostiserar med ett nollresultat för helåret.

Boende och hemlöshet

Avdelningarna inom Boende och hemlöshet uppvisar för aktuell period ett ackumulerat överskott på 4,4 mnkr.

Avvikelsen för perioden beror på lägre personalkostnader (1,9 mnkr) samt att buffertar ännu inte har tagits i anspråk, vilket ger en avvikelse om 1,4 mnkr. Budgeterade oförutsedda kostnader, för flytten av boendet Bergsjöhöjd, har ännu inte realiserats. Detta ger en positiv effekt på 1,1 mnkr. Uppsägningen av August Barks gata, som förvaltningen inte längre blir debiterade för, bidrar med 0,4 mnkr samt omställningen som ger en positiv avvikelse om 0,5 mnkr för perioden.

Intäktsavvikelsen för perioden är -1,6 mnkr, vilket fördelas mellan flera enheter.

- Boende för kvinnor och unga vuxna, öppna verksamheter och kvalitet visar en negativ avvikelse på -1,0 mnkr, vilket hänförs till Aröd HVB.

- Lägenhetsboende och särskilt boende har en avvikelse på -2,1 mnkr, vilket hänförs till Lägenhetsboende Alice, Örgryte-Härlanda och Familjeboende samt Ånggårdsteamet.
- Bostad först, kollektiva boenden och uppsökande verksamheter har en positiv avvikelse på 1,5 mnkr, vilket hänförs till Enheten Alelyckan och Råvebergsvägen, Enheten Grimmered och Ängabo samt Boendet Victor.

Aktiviteter för att öka beläggningen och anpassa bemanningen har påbörjats.

Boende och hemlöshet prognostiserar en avvikelse på 1 mnkr.

Detta bygger på att alla buffertar och planerade kostnader, till exempel för Bergsjöhöjd och skadegörelse, används fullt ut. I det aktuella utfallet återspeglas inte detta, historiska utfall visar dock att kostnader för skadegörelse ofta kan uppstå oväntat och bli kostsamma. Därtill finns det risker kring beläggningen eftersom den inte är konstant och förväntas fluktuera under året. Riskens påverkan har beaktats i prognosen genom antagandet att avdelningens buffertmedel kommer att tas i anspråk, trots att detta ännu inte återspeglas i det aktuella utfallet. I prognosen finns en osäker kostnad från tidigare års skadegörelse, på -2 mnkr, som ännu inte blivit konstaterad.

I jämförelse var resultatet för perioden föregående år ett underskott om -4,4 mnkr, vilket innebär att de åtgärder som genomförts har haft en tydlig och positiv effekt.

Anvisningsboende Ukraina

Resultatet för Anvisningsboende Ukraina är för perioden -6,6 mnkr. Prognosen för helåret är 0.

I takt med Exploateringsförvaltningens erbjudande av genomgångslägenheter minskar socialförvaltning Sydvästs behov av platser. Vid årsskiftet och under året har sex boenden avvecklats och ytterligare fem stänger i april. De kvarvarande drivs från och med mars och april av frivilligorganisationer med Idéburet offentligt partnerskap (IOP). Detta ger för socialförvaltning Sydvästs del både minskade personalkostnader och lägre lokalkostnader.

På anvisningsboende bor det idag fler personer som är folkbokförda än personer som ännu inte har rätt att folkbokföra sig. Det innebär att förvaltningen ej erhåller ersättning för en stor del av de som bor på anvisningsboende i väntan på genomgångslägenhet anvisad av exploateringsförvaltningen. De nya överenskommelserna via IOP lindrar effekten av detta jämfört med tidigare IOP.

5.1.2 Barn och unga

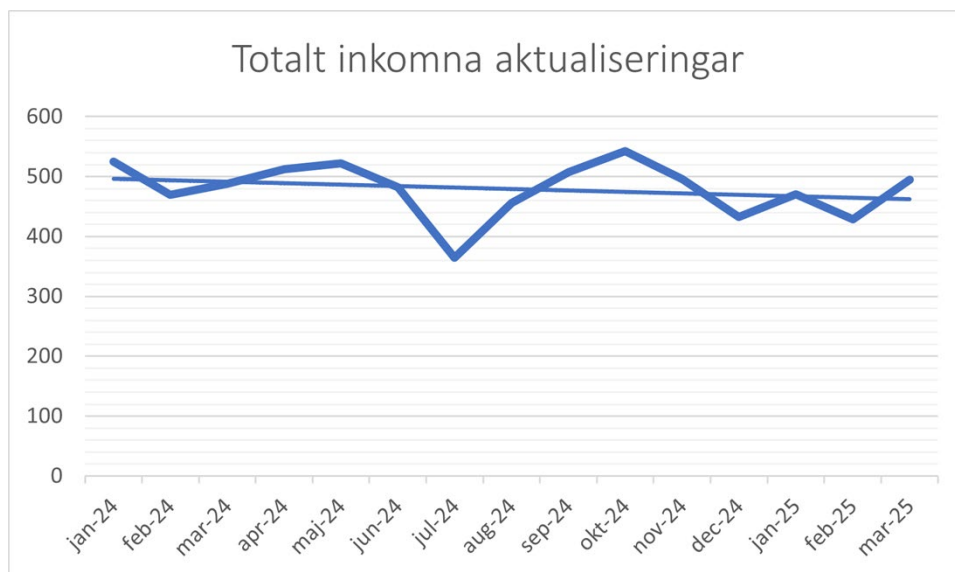
Sedan årsskiftet 2025 har barn och unga delats i två avdelningar; Barn och unga myndighet och Barn och unga resurs.

Barn och unga resurs består inledningsvis av de tre resursenheterna som under året kommer att utökas med en fjärde enhet. Enheterna har under flera år vuxit i antal medarbetare och uppdragen för enhetscheferna har ökat både inom förvaltningen och i stadenövergripande frågor. För att säkerställa ett närmare ledarskap och en hållbar arbetsmiljö förstärker barn och unga resurs med ytterligare en chef och gör en organisationsjustering. Verksamhetsutvecklare, verksamhetscontroller och utvecklingsledare hör till avdelning resurs men arbetar mot båda avdelningarna inom barn och unga. Avdelningen tar också över ansvaret för receptionerna på Lergöksgatan 2A och Topasgatan 58 samt vaktmästeri. För att omhänderta detta

har en enhet för service skapats, ”Servicenav” där en enhetschef har anställts.

Barn och unga myndighet består av mottagningsenheten, tre utredningsenheter, barnsekreterarenheten och familjehemsenheten.

Aktualiseringar

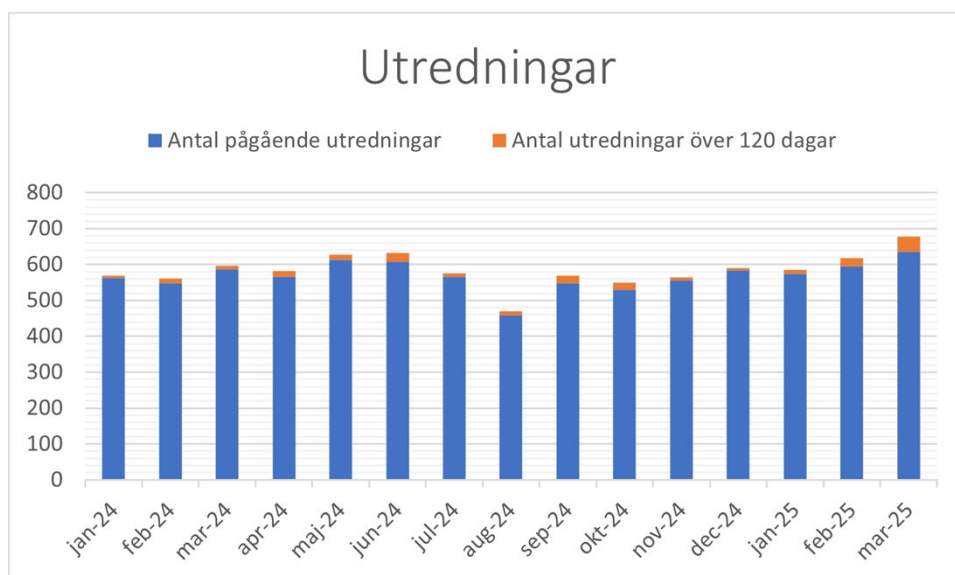

Antalet inkomna aktualiseringar minskade med 5 procent under första kvartalet 2025 jämfört med samma period föregående år där inflödet som avser pojkar minskat och antalet aktualiseringar som avser flickor är oförändrat. Det är svårt att uttala sig om orsaken till det minskade inflödet men om inflödet fortsätter att minska över tid kommer det att innebära ett trendbrott. Det är dock för tidigt att kunna dra några slutsatser kring det.

Den största andelen av aktualiseringarna avser anmälningar. Ansökningar utgör endast en liten del. De flesta anmälningarna kommer från polis, skola, barnomsorg samt inom den egna förvaltningen. Antalet anmälningar från polisen har ökat (9 procent) medan anmälningar från skola och barnomsorg minskat (-10 procent) under första kvartalet 2025. Minskning ses också i antalet anmälningar inom den egna förvaltningen (-12 procent) medan anmälningar från sjukvården är oförändrat.

Majoriteten av anmälningarna avser brister i omsorgen samt utsatt- och/eller bevitnat våld. Jämfört med samma period föregående år är antalet mer eller mindre oförändrat. Förändring ses främst i antalet aktualiseringar som avser brister i omsorgen på grund av förälders missbruk (15 procent), relationsproblem i familjen (-24 procent) och kriminalitet (-13 procent). Enligt polisens bedömning har det lugnat ner sig i stadsområdet. Många av de aktualiseringarna som inkommit under första kvartalet 2025 på barn och ungdomar som avser kriminalitet har pågående insatser. Ett antal av de som är aktuella sedan tidigare är för tillfället placerade på SiS och HVB samt är under häktning. Det kan förklara varför läget är lugnare i stadsområdet. En annan trolig förklaring till att anmälningarna minskat gällande kriminalitet är att förvaltningen under flera års tid har skapat resurser och arbetssätt för att arbeta med målgruppen. Det är tydligt att oro fångas upp av berörda verksamheter i ett tidigare skede än innan och tillsammans med förvaltningens samverkanspartners kan berörda individer få ett mer anpassat stöd tidigare.

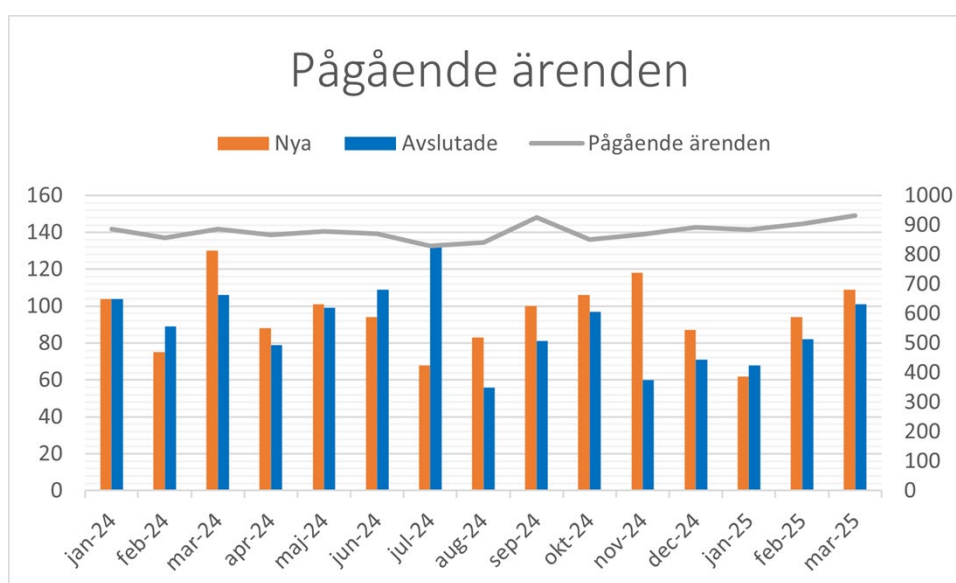
Utredningar

Under första kvartalet 2025 har antalet pågående utredningar ökat (3,5 procent) jämfört med samma period föregående år. Avdelning barn och unga myndighet har inlett färre utredningar (-2 procent) vilket förklaras med att inflödet också minskat under perioden.

Antalet utredningar som överskrider den lagstadgade tidsfristen om 120 dagar under första kvartalet 2025 utgör 17 procent av det totala antalet avslutade utredningar för perioden vilket är en kraftig ökning jämfört med samma period föregående år. Orsakerna bakom ökningen beror dels på sjukdom, frånvaro och semester, dels att många handläggare är nya i yrket och inte kan ta på sig lika många utredningar/ärenden. Utifrån bemanningssituationen har det därför inte funnits möjlighet att fördela dessa till de mer erfarna handläggarna som redan varit högt belastade. Avdelningen genomför en kartläggning av bemanning och belastning på utredningsenheterna för att säkerställa att enheterna har de förutsättningar och resurser som de behöver för att kunna klara sitt uppdrag.

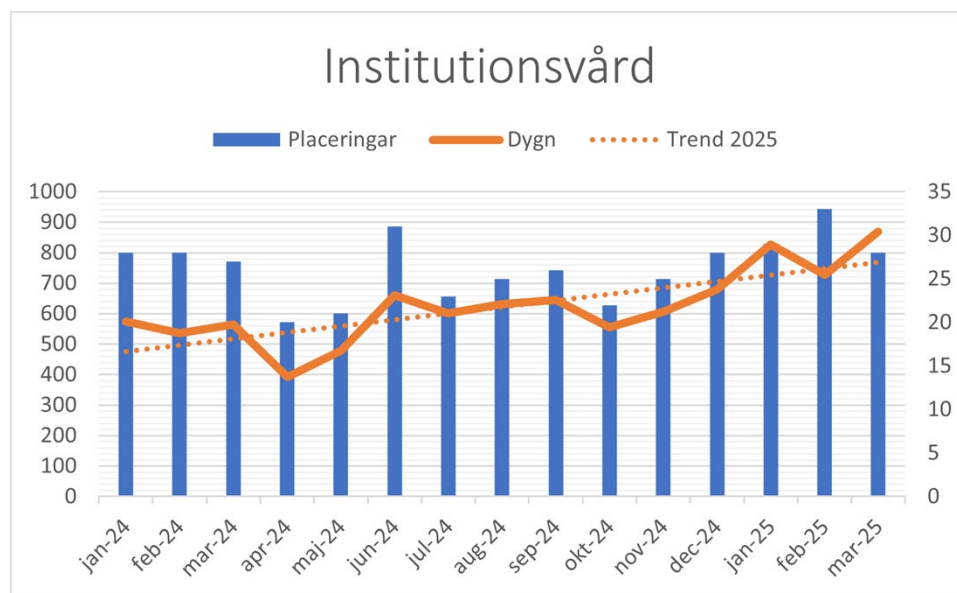
Ärenden

Under första kvartalet 2025 hade avdelning barn och unga myndighet i genomsnitt

906 pågående ärenden vilket innebär en marginell minskning jämfört med samma period föregående år. En minskning ses också i antalet nya (-14 procent) samt avslutade ärenden (- 18 procent). Många av de ärenden som avslutats under första kvartalet 2025 avser ärenden som inkom under senhösten 2024. Ärendena upplevs fortsatt vara av mer komplex karaktär. Det rör exempelvis ärenden som avser våld, kriminalitet, svår psykiatrisk problematik såsom ätstörningar, suicidalitet eller barn och ungdomar med funktionsvariationer i kombination med psykiatrisk/och-eller annan problematik. En tydlig kostnadseffekt av de komplexa ärendena syns i redovisningen där avdelningen barn och unga myndighet har 8,5 mnkr mer kostnader för första kvartalet 2025 jämfört med motsvarande period föregående år för målgruppen.

Institutionsvård

Antalet institutionsplaceringar enligt LVU har under första kvartalet 2025 ökat med 130 procent vilket också återspeglas i antalet vård dygn (inklusive unga vuxna upp till 20 år) som ökade med 123 procent jämfört med samma period föregående år. Antalet institutionsplaceringar enligt SoL minskade med 29 procent och antalet vård dygn (inklusive unga vuxna upp till 20 år) minskade med 21 procent jämfört med första kvartalet 2024.

En förändring som uppmärksammas är också att kostnaderna för unga vuxna 18-20 år har minskat jämfört med motsvarande period föregående år. Vård dygnen för målgruppen som har beslut enligt SoL har minskat med 26 procent och vård dygn enligt LVU har minskat med 44 procent. Kostnaderna för de köpta insatserna har minskat i takt med att dygnen minskar. Ett trenderbrott ses i att kostnader för målgruppen 13-17 år ökar till följd av den mer komplexa problematik som denna målgrupp uppvisar.

Under första kvartalet 2025 hade avdelning barn och unga myndighet en genomsnittlig dygnskostnad på 7445 kronor per dygn för institutionsplaceringar (SoL och LVU sammantaget) Motsvarande dygnskostnad uppgick till 4626 kronor per dygn under första kvartalet 2024. Det innebär en kostnadsökning med 61 procent per dygn. Orsaken till att antalet insatser och vård dygn minskat och kostnaderna ökat gällande institutionsplaceringar enligt SoL beror dels på att de placerade barnen och ungdomarna har ett större vårdbehov, att dygnskostnaderna ökat, dels att HVB-hemmen fakturerar tilläggs kostnader.

En orsak till ökningen av antalet institutionsplaceringar enligt LVU beror på att det

skett ett antal sammanbrott som inneburit att avdelning barn och unga myndighet behövt placera på institution då insatser i form av familjehem och öppenvård inte har kunnat tillgodose behoven. Det handlar dels om yngre barn med omfattande vårdbehov, exempelvis flickor 12–13 år med svåra självskadebeteenden och ätstörningar, dels gängkriminella som tidigare varit placerade i familjehem. En annan målgrupp som avdelningen haft och har svårt att hitta ändamålsenliga insatser för är barn och ungdomar som har svår psykiatrisk problematik i kombination med funktionsvariationer. Avdelningen uttömmar alla möjligheter innan barn och ungdomar placeras på institution men i en del ärenden är det inte lämpligt att placera barnet eller ungdomen i familjehem eller att tillhandahålla insatser inom den egna öppenvården.

Avdelning barn och unga myndighet bedömer att det inte finns något som tyder på att placeringarna eller kostnaderna för den köpta vården kommer att minska under året. Tvärtom befaras kostnaderna att öka ytterligare utifrån den problematik som barnen och ungdomarna uppvisar.

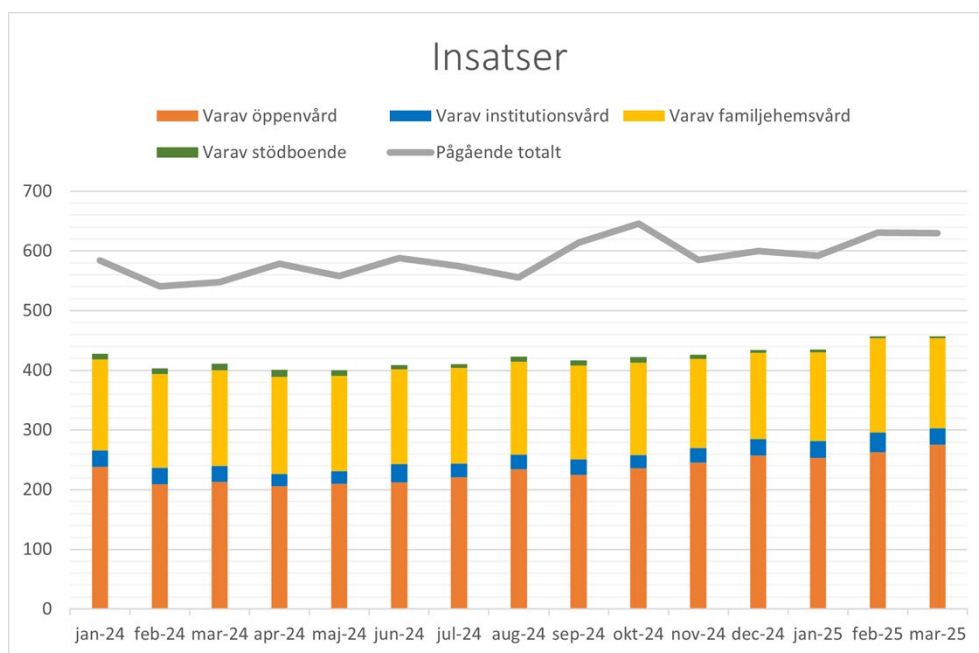
Utmaningen är att hitta ändamålsenliga insatser efter placering för dessa barn och ungdomar. Avdelning barn och unga myndighet ser också att det finns ett behov av att fånga upp syskonen till gängkriminella i ett förebyggande syfte och ett arbete kring detta har påbörjats. Det kan ha effekt på sikt när dessa yngre syskon blir tonåringar och risken minskar för att de blir gängkriminella.

Avdelning barn och unga har i samband med prognos mars lagt en minusprognos motsvarande 20 mnkr. För att hantera underskottet har avdelningen upprättat en handlingsplan för att säkerställa att processerna kopplat till köpta insatser är av god kvalitet och effektivitet. Kostnader för barn och unga som har komplex problematik och där samverkan och samfinansiering skulle kunna vara aktuell kommer att särredovisas. Detta för att kunna föra en dialog om dessa framöver med aktuella huvudmän. Fortsatt sedan tidigare år gäller att direktupphandlingar och akuta placeringar ska undvikas om möjligt. En god planering behöver göras från början för att säkerställa att barn och ungdomars behov tillgodoses. Akuta placeringar är i vissa fall nödvändiga men ofta kan det finnas ett värde i att avvakta för att göra en bättre planering och matchning vid placering. Avdelningen ska också bli bättre på att rapportera avvikelser när leverantörer begär ersättning för tjänster som ska ingå i ramavtal.

En viktig förutsättning för verksamheternas arbete med de köpta insatserna är en stabil grundbemanning. I handlingsplanen finns aktiviteter kopplat till en översyn av bemanning och belastning. Detta för att på ett bättre sätt kunna ge stöd åt personal som är nya i yrket, och samtidigt ta vara på personal med erfarenhet. En stabil grundbemanning möjliggör för handläggarna att arbeta mer intensivt i ärenden.

Kostnaderna för barn och ungdomar i kriminalitet bedöms på avdelning barn och unga myndighet fortsatt bli 11 mnkr, vilket är motsvarande kostnad för målgruppen under 2024. Avdelningen har ett avtal med MST (Multisystemisk terapi) i Socialnämnd Nordost där vi har fem platser för målgruppen per år till vårt förfogande. Insatsen är en öppenvårdsinsats och finns med i Socialstyrelsens kunskapsstöd för insatser för att förhindra eller återfå i normbrytande beteende.

Insatser

Det totala antalet insatser har ökat med 9 % under första kvartalet 2025 jämfört med samma period föregående år och då framför allt öppenvård i egen regi men även institutionsplaceringar enligt LVU. Om antalet insatser fortsätter att öka under året innebär det ett trendbrott.

Familjehemsvård

Antalet barn och unga som varit placerade i familjehem minskade med 6 procent under första kvartalet 2025. Orsaken till minskningen beror på att antalet vårdnadsöverflyttningar ökat (12 procent). Målet med en familjehemsplacering är generellt att återförena barnet och den biologiska familjen. I de fall det inte är möjligt och anknytningen mellan barnet och familjehemmet vuxit sig starkt, ska vårdnadsöverflyttning särskilt övervägas av socialnämnden. En vårdnadsöverflyttning innebär då att vårdnaden flyttas över från den biologiska familjen till familjehemmet. Vidare visar statistiken att antalet placeringar i det egna nätverket har ökat (15 procent) vilket är i linje med avdelningens ambition och målsättning då det skapar trygga uppväxtvillkor för barn och ungdomar som har en stadigvarande placering.

Avdelning barn och unga myndighet kommer fortsatt under året att arbeta med att säkerställa tillgången till familjehem tillsammans med övriga familjemensenheter i staden genom att utveckla arbetet med rekrytering av familjehem. Avdelningen kommer också fortsatt att arbeta med att utveckla och säkerställa att resurser finns för att ge stöd till de biologiska föräldrarna, barnen och familjehemmet vid en placering för att om möjligt undvika sammanbrott.

Öppenvård

Antalet pågående insatser inom den egna öppenvården ökade under första kvartalet (14 procent). Ökning har uppmärksammats sedan november 2024. Om den utvecklingen håller i sig innebär det ett trendbrott då antalet öppenvårdsinsatser i egen regi minskade under både 2023 och 2024. Den genomsnittliga längden på de insatser som avslutades under första kvartalet 2025 minskade (-29 procent) jämfört med samma period föregående år vilket delvis kan förklaras med att avdelning barn och unga resurs har arbetat med att få till ett mer effektivt ärendeflöde. En fördjupad analys kommer att göras för att förstå helheten kring minskningen. De

barn och ungdomar som den interna öppenvården arbetar med upplevs ha alltmer komplex problematik och större behov av stödinsatser och majoriteten av de barn och ungdomar som tar del av insatser via den interna öppenvården är 13–18 år.

Resursverksamheterna har och har haft en ansträngd personalsituation sedan ett par månader tillbaka vilket har resulterat i att det i perioder varit utmanande att fördela ut ärenden. En annan orsak beror på att ärenden från ungdomsgruppen på myndighet har lämnats över till resursverksamheterna som till del är ett resultat av ett utvecklingsarbete mellan myndighet och resurs. Under året har ett pilotprojekt startats för att möta omställningen till ny socialtjänstlag. Syftet har varit att snabbare kunna erbjuda hjälpinsatser till vårdnadshavare som bedöms ha en hög motivation. Sammantaget är dessa faktorer exempel på utmaningar som finns inom resursverksamheterna och vilka ärenden som ska prioriteras.

Stödboende

Antal placeringar i stödboende minskade (- 58 procent) under första kvartalet 2025 jämfört med samma period föregående år. En förklaring är att insatsen inte längre beviljas i lika stor utsträckning eftersom antalet ensamkommande minskat och därmed behovet.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis ser avdelning barn och unga myndighet ett minskat inflöde vad gäller aktualiseringar. Avdelningen arbetar aktivt med olika åtgärder för att vända kostnadsutvecklingen och samtidigt bibehålla kvaliteten. Dessa åtgärder består fortsatt av att säkerställa tillgången till familjehem, arbeta med hemmaplanslösningar för att förhindra eller korta ner placeringar och täta uppföljningar av alla insatser. Förutsättningar för att kunna möta det ökade behovet och arbeta med åtgärderna är att säkerställa att avdelningen har tillräcklig bemanning och kompetens samt fortsatt stärkt samverkan både internt och externt.

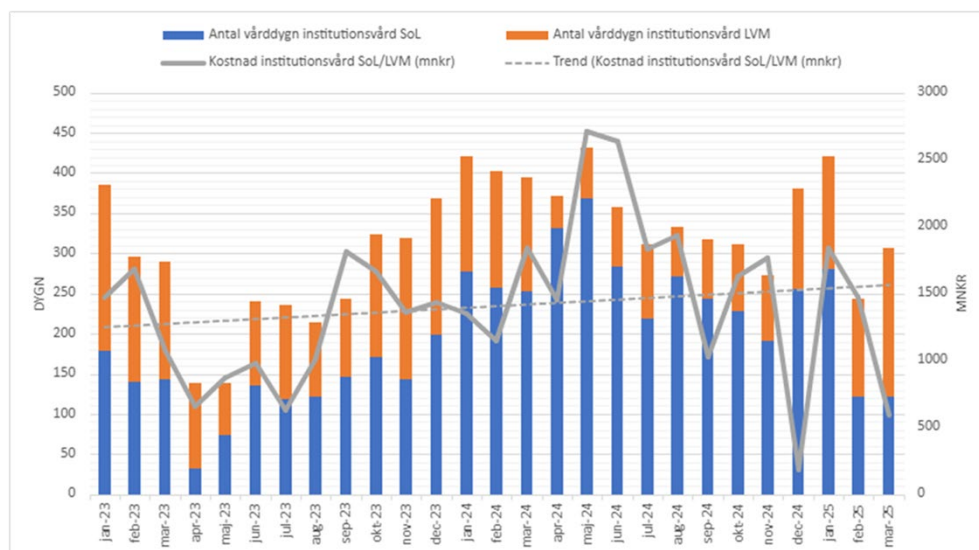
Under 2025 kommer avdelning barn och unga resurs i sitt utvecklingsarbete ha fokus på barns delaktighet och ett mer direkt arbete med barn och ungdomar. Avdelningen kommer även att fokusera på att möjliggöra tidiga insatser utifrån ålder, problematik och tillgänglighet. En bred kompetenssatsning riktad mot målgruppen med normbrytande beteende och i risk för att rekryteras in i gängkriminalitet görs i syfte att kunna möta det efterfrågade behovet kring målgruppen och att snabbare ta även mer komplexa ärenden från myndighet.

En viktig aspekt i arbetet framåt är också fortsatt arbete med det tidiga och förebyggande arbetet som finns inom avdelning barn och unga resurs och som behöver utvecklas inför omställningen till ny socialtjänstlag. Det förebyggande arbetet möjliggör att barn, unga och deras familjer kan få stöd innan mer omfattande problematik och behov uppstår. Utvecklingen av det förebyggande arbetet förutsätter en förstärkt samverkan med andra aktörer såsom skola, fritid och civilsamhällets aktörer samt en kunskapshöjning hos alla inblandade för att upptäcka risker och behov tidigt. Båda avdelningarna behöver säkerställa att arbetet bedrivs både på den generella förebyggande nivån men samtidigt har kvalitativa insatser på indikerad nivå.

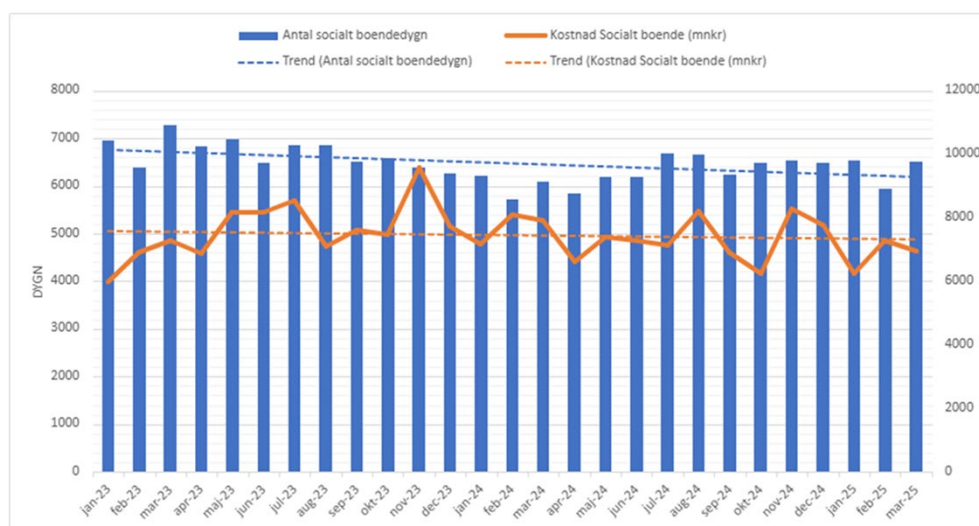
Under året kommer båda avdelningarna gemensamt att fokusera på omställningen till ny socialtjänstlag som träder i kraft 1 juli 2025. Stora delar i omställningen kommer att vara att utveckla verktyg, arbetssätt och uppföljningsrutiner i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet.

Vidare kommer avdelningarna fortsätta arbetet med hemmaplanslösningar och bibehålla och stärka vår interna samverkan.

5.1.3 Boende och missbruk

Förvaltningen har få placeringar på institution och mindre förändringar får därmed stor påverkan på den procentuella utvecklingen. För att undvika institutionsvård och istället erbjuda insatser som innebär att klienten kan bo kvar hemma bedöms alla ansökningar av ett vårdteam. Med inrättande av vård- och boendeteamets samlade kompetens och erfarenhet har förvaltningen blivit bättre på att hitta alternativ till institutionsvård. Antal LVM har legat på stadigt låga nivåer under 2024, men under början av 2025 har det startats upp några fler. Antalet LVU är lågt, likaså antalet SoL placeringar.

Förvaltningen har sedan start haft höga kostnader för sociala boenden i förhållande till budget. Arbetet med att säkerställa rätt biståndsbedömning och regelbundna uppföljningar fortsätter. Arbetet bedöms på sikt leda till mer behovsanpassade placeringar och minskade kostnader. Flertalet aktiviteter pågår för att säkerställa att rätten till bistånd till boende utreds rättssäkert och att de sökande får rätt insats. Exempelvis checklista för bedömning, rutin att lyfta oklara ärenden för samråd, användning av stadens bedömningsmaterial för bistånd till boende samt bevakning av rättsläget. Utvecklingen totalt för perioden visar 3-4% ökat inflöde av antal insatser dock ser antalet dygn motsvara 2024 års siffror. Antalet unika individer

som får insats minskar med -1,1%. Kostnaderna fortsätter att öka.

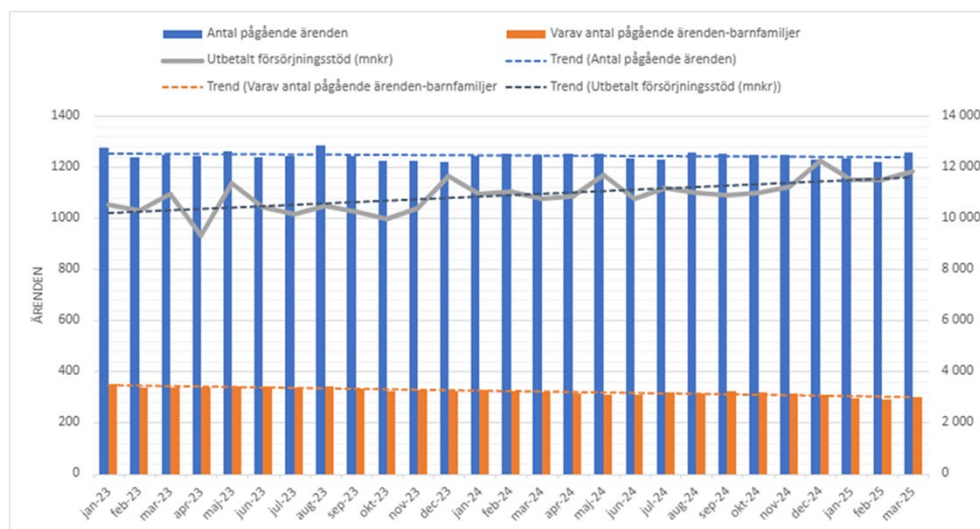
Det har varit drygt 1260 fler dygn 2025 jämfört med 2024 första kvartalet. Det är svårt att se en trend efter första kvartalet men vi ser att nödbistånd och skyddat boende ökar.

Förvaltningen arbetar också aktivt med Bostad först som insats. Ett antal individer är bedömda som att de kan erbjudas Bostad först och finns nu uppsatta på lista för denna insats.

Strukturerad samverkan fortsätter att ske kontinuerligt med förvaltningen för Funktionsstöd om handläggningen av ärenden med behov av bistånd utifrån sin funktionsnedsättning gällande överflyttning eller samfinansiering.

Relationen mellan kostnader och antalet dygn är alltså för stor, vilket i stor utsträckning kan hänga ihop med att kostnaden per dygn ökat markant och fortsätter att öka. Framför allt är det kostnaderna för kortsiktiga boendeinsatser som ökar.

5.1.4 Försörjningsstöd

Antal pågående försörjningsstödsärenden har varit stabilt under andra halvåret 2024 och fram till februari 2025, jämfört med den tidigare trend där ärendehanalen sjönk. Rörelserna i antal är väldigt små. Andel i befolkningen som erhåller försörjningsstöd i Sydvest är 2,5 procent (antal personer i ärenden), vilket anses vara lågt jämfört med befolkningsmängden och jämfört med resten av staden. Antalet pågående barnfamiljer har fortsatt att sjunka. En samverkansmodell- Fler Familjer i Arbete (FFIA) tillsammans med Kompetenscenter, bedöms vara en bidragande orsak till att fler familjer med barn får stöttning och blir självförsörjande.

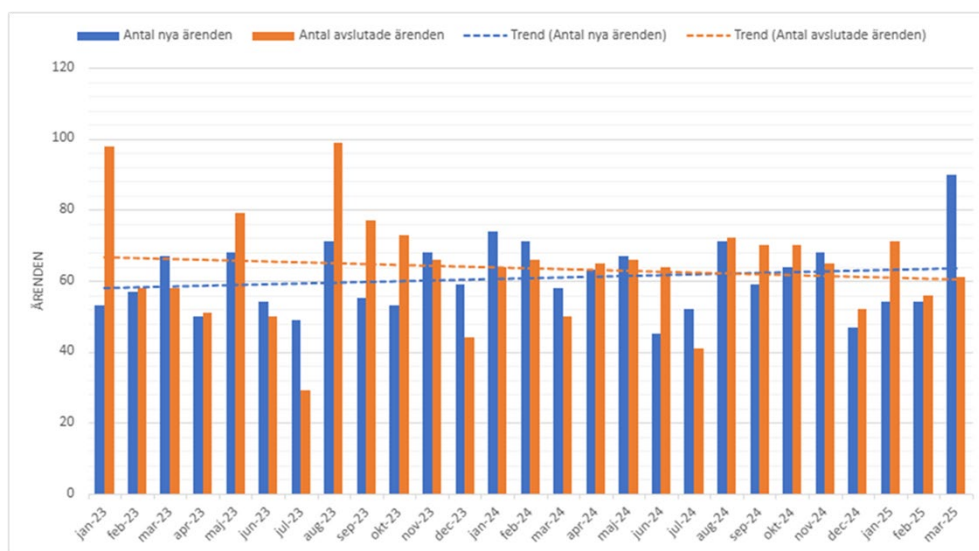
Kostnaderna har ökat, med 5,6 procent, och detta har sin främsta grund i en höjning av normen för 2025 (2,8 procent). Till detta kommer övriga kostnadsökningar i samhället, så som hyreskostnader, elkostnader, resor, medicin mm. Bortsett från normhöjningen och de ökade livs- och boendekostnaderna som är en del av orsaken till behovet av försörjningsstöd, saknas tillräckliga insatser som kan ge medborgare som haft försörjningsstöd under lång tid en sysselsättning för att sedan kunna komma vidare till egen försörjning. Arbetslösheten börjar också visa sig tydligare i att de ärenden som kommer som nya i högre grad är arbetslösa.

För att klara av budget bedrivs fortsatt ett arbete med korrekt handläggning, vilket är direkt kopplat till uppdraget att inga felaktiga utbetalningar (FUT) skall göras.

1:e socialsekreterare har kontinuerliga ärendegenomgångar med varje socialsekreterare med fokus på progression i ärendet, men även utbetalt ekonomiskt bistånd samt att säkerställa att samtliga ersättningar från andra myndigheter är korrekt medräknat.

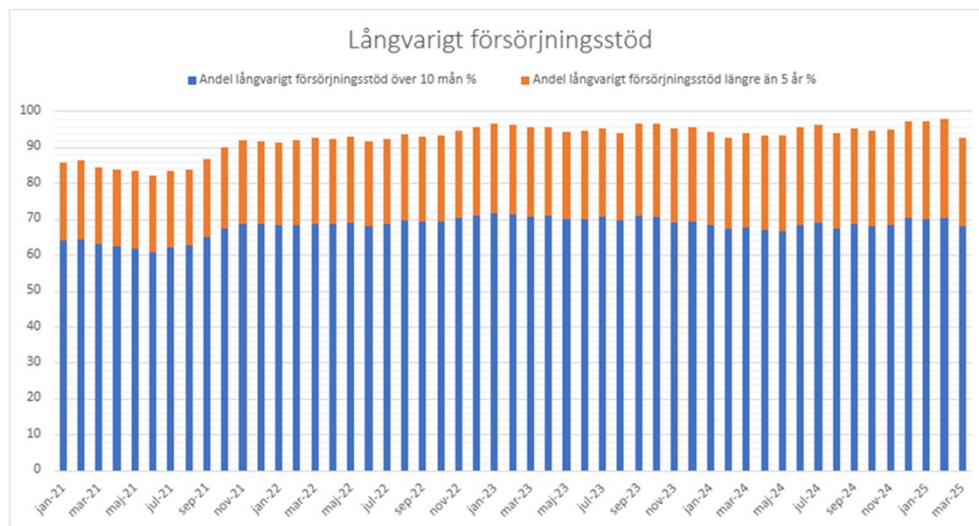
Vi arbetar fortsatt med att intensifiera och maximera de insatser som kan leda till egenförsörjning med interna och externa projekt. Här är en förbättrad samverkan med Arbetsförmedlingen och vården viktig. Det lokala avtalet med Arbetsförmedlingen behöver få genomslag även på individnivå, för en ökad samverkan kring och bättre stöd till de personer som är i behov av insatser både från socialtjänst, arbetsförmedling och vården.

Fokus har också varit att prioritera möte med klienterna oftare för en aktiv planering till självförsörjning. I stadsområdet finns en stor andel personer med långvarigt försörjningsstöd. För att möjliggöra för dessa klienter att nå självförsörjning krävs insatser som matchar behoven, vilka i dagsläget saknas till vissa delar.

Inflödet av nya ärenden har under perioden varit cirka 3 procent lägre än 2024. Under mars månad har antalet nya ärenden ökat med 50% jämfört med jan och febr. Inflödet av nya ärenden kommer att följas noggrant under våren.

Ett kontinuerligt arbete sker i Mottagning Försörjningsstöd att lägga mycket tid på vägledning och rådgivning i invånarens situation, innan ett ärende blir aktuellt för ekonomiskt bistånd. Det är ett jämnt flöde även på avslutade ärenden.

Statistiken visar att andelen personer med långvarigt försörjningsstöd har ökat något i förhållande till helhetsbilden. Detta beror mest på att målgruppen är dåligt rustade för arbetsmarknaden. Många har kort utbildningsbakgrund, dåliga svenskkunskaper, mycket hälso- och social problematik som gör att de har svårt att etablera sig på arbetsmarknaden.

Förvaltningens bedömning är att våra klienter i större utsträckning än i staden har psykisk ohälsa och andra hälsorelaterade problem som gör det svårare att få ut dem på arbetsmarknaden. Detta har visat sig tydligt i resultaten av V40-kartläggningen samt i psykiatrikartläggningen.

Det är svårt att matcha denna grupp mot självförsörjning på arbetsmarknaden då det inte finns så många "lätta jobb", trots att det ofta finns lönestöd från AF att få.

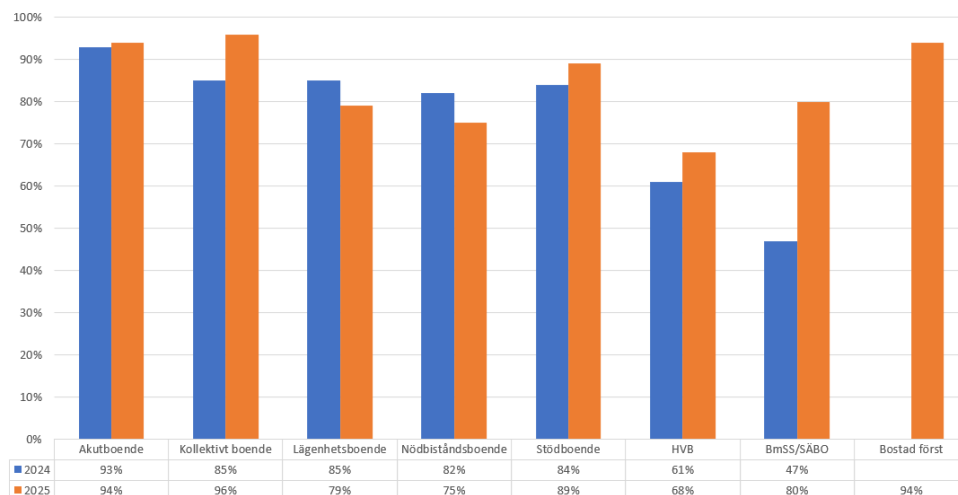
Avsaknaden av insatser är fortfarande stor för denna målgrupp i staden, vilket gör det svårt att stödja dessa klienter till självförsörjning. I avvaktan på att Arbvux ska utöka sitt utbud, är det en del av socialsekreterarens vardag att på individnivå leta fram olika alternativ som kan vara bra för klienten.

Förvaltningen fortsätter arbeta med Vamos Sydväst. Den primära målgruppen för Vamos Sydväst är personer med beroende- och psykosocial problematik. En utökning av en tjänst tillträder under våren.

Även Språk och Hälsa är en verksamhet som ser ut att utvecklas positivt.

Förvaltningen samverkar med Framtidshubben i Sydväst. Framtidshubben vänder sig till alla invånare i stadsområdet, som behöver stöd och hjälp med att söka arbete eller få vägledning till studier. Här behövs en större delaktighet av förvaltningen i det operativa arbetet för att nå ett fullt utbyte av deras insatser.

5.1.5 Boende och hemlöshet

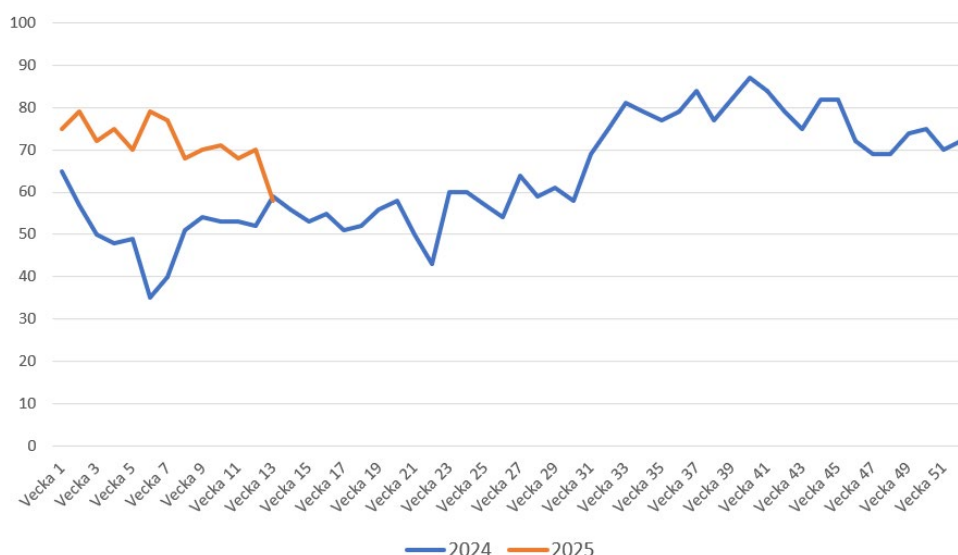
Beläggning per boendeinsats under perioden januari till mars 2024 jämfört med 2025.

Beläggningen på helhet har minskat med en procent jämfört med samma period föregående år. Den genomsnittliga beläggningen för Boende och hemlöshet under första kvartalet är:

2024: 84 procent.

2025: 83 procent.

I jämförelse med föregående år har olika faktorer påverkat utfallet av beläggningsgraden. Bergsjöhöjd har haft intagningsstopp och genomfört evakuering till våning fyra på Kallebäck, vilket har påverkat beläggningen för boendeinsatsen totalt. Statistiken för bostad med särskild service (BmSS)/särskilt boende (SÄBO) innefattar för 2025 enbart Kallebäck på grund av avveckling av Bergsjöhöjd, där samtliga brukare har flyttat vidare till ordinarie vård- och omsorgsboende eller till Kallebäck. De kollektiva boendena har sedan hösten 2024 haft ett högt tryck och periodvis kö vilket dels beror på mer effektiva intagningsprocesser, dels på grund av externa omständigheter. Inom lägenhetsboende står många lägenheter tomma. Det pågår ett aktivt arbete för att ta reda på orsak till att lägenheter inte är tillgängliga för placering och att effektivisera processerna. Det pågår även en översyn av lägenhetsbeståndet i stort. Beläggningsgraden inom boendeinsatsen hem för vård och boende (HVB) har succesivt ökat under första kvartalet 2025. Det har under 2024 varit en relativt låg efterfrågan inom HVB varpå det har bildats en stadenövergripande arbetsgrupp som ska titta på behov i förhållande till efterfrågan.

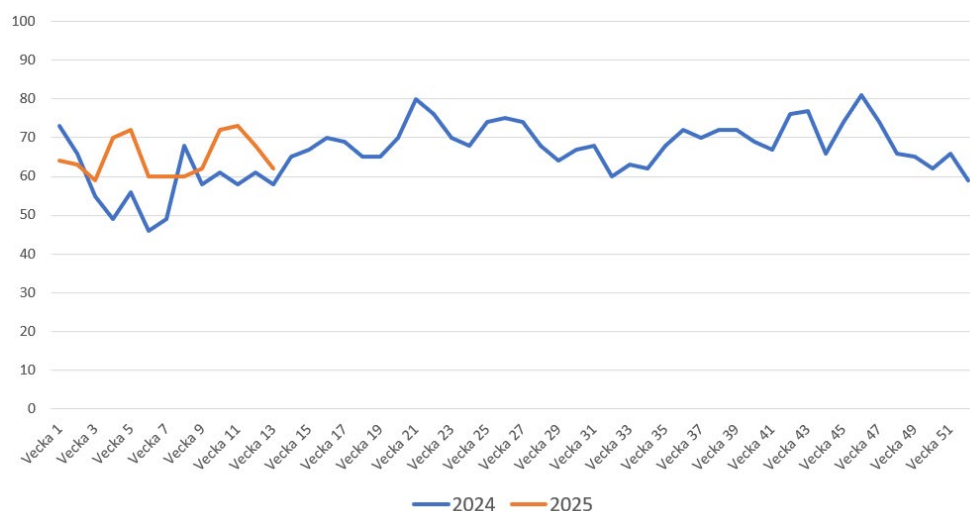

Antal ej tillgängliga platser under perioden januari till mars 2024 jämfört med 2025.

Den genomsnittliga andelen ej tillgängliga platser uppgår till 9 procent. Antalet lägenheter som inte är tillgängliga är under första kvartalet 2025 fler i jämförelse med samma period föregående år.

Under hösten 2024 har Boende och hemlöshet varje månad följt upp de ej tillgängliga platserna i syfte att identifiera orsak och finna rätt åtgärder för att kunna minska antalet platser som det inte är möjligt att ta emot placeringar i. Den systematiska uppföljningen och analysarbetet som genomförts har gett effekt. Bland annat har man kvalitetssäkrat arbetet kring avtal avseende städ- och magasineringstjänster, vilket medfört att inväntan på dessa tjänster inte längre utgör någon stor andel av att platser står tomma. Underlaget redogör för att den största orsaken till att lägenheter står tomma över lång tid beror på vattenskador samt inväntan på reparation- och/eller renovering. Det pågår ett arbete med att identifiera vad för typ av reparationer och/eller renoveringar som behöver göras i syfte att utreda åtgärder och på så sätt effektivisera processerna. I nuläget går det att se att det finns behov av att skruva på interna arbetsprocesser för att arbeta mer förebyggande i syfte att minska risken för reparations- och eller renoveringsbehov. Det finns även behov av att se över fastighetsbestånden, där vissa planerade åtgärder förväntas genomföras under året.

Arbetet för 2025 handlar fortsatt om att arbeta systematiskt med frågan för att se hur det är möjligt att effektivisera processerna och vidta åtgärder som resulterar i effekt på ett kvalitativt sätt.

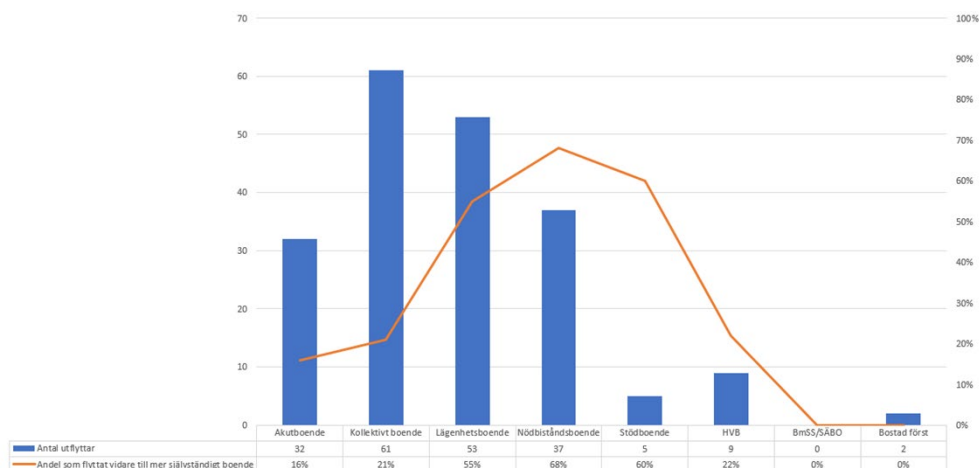

Antal lediga platser under perioden januari till mars 2024 jämfört med 2025.

Sedan januari 2024 har Boende och hemlöshet systematiskt följt antalet lediga lägenheter, det vill säga de lägenheter som är tillgängliga att flytta in i, men som saknar placering. Den genomsnittliga andelen lediga platser uppgår till 8,5 procent.

Olika orsaksfaktorer har identifierats. Änggårdsteamet har genomfört renoveringar i samtliga fastighetsbestånd där cirka en tredjedel av fastigheterna som renoverats överlappat med de övriga fastigheterna. Detta har resulterat i att placeringar har behövt avvaktas med. Därutöver har antalet lägenheter som verksamheten förfogat över varierat under renoveringstiden, vilket medfört svårigheter i att särskilja vilka lägenheter som är lediga eller inte. Renoveringsarbetet planeras vara klart i början av april, och i samband med detta kommer en sammanslagning av Kungsladugårdsteamet och Änggårdsteamet träda i kraft vilket medför att siffrorna förväntas minska. Ytterligare identifierade orsaker är att vissa integrerade lägenheter är svårt erbjuda placeringar i, bland annat lägenheter som är belägna på bottenvåning eller i särskilda områden i staden. Detta beror på hur placeringsförfrågningar ser ut, där dessa lägenheter utifrån trygghet- och säkerhetsaspekter inte har efterfrågats.

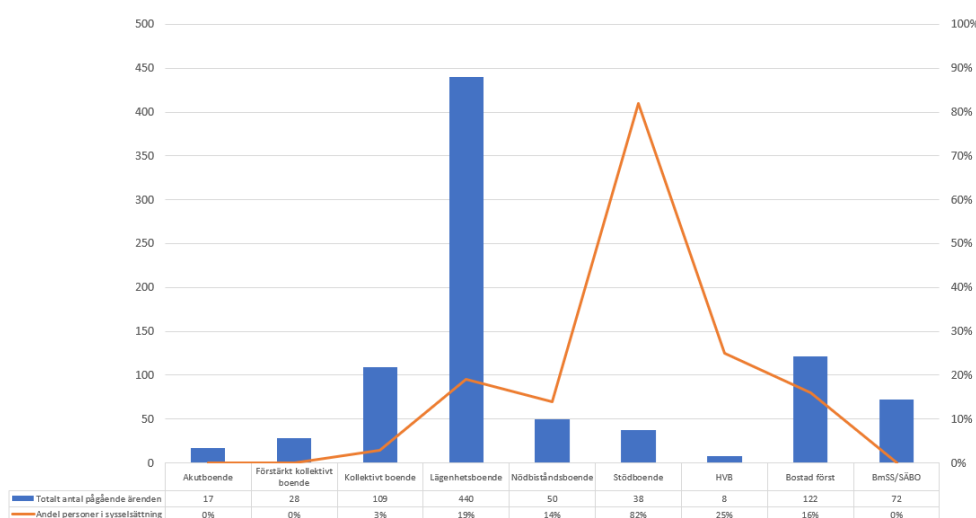
Det fortsatta arbetet gällande antalet lediga platser kommer fokusera på att följa upp och analysera ytterligare orsaksfaktorer. Detta för att synliggöra mönster samt identifiera åtgärder som möter upp behov. Intentionen är även att våra fastigheter i större utsträckning är anpassade utifrån de förfrågningar som inkommer. Det finns behov av att skapa en större systematik på helheten, där ett större arbete kommer planeras för utifrån det stora antalet lägenheter som Boende och hemlöshet besitter.

Andel personer som flyttar vidare till mer självständigt boende per boendeinsats.

Under perioden januari till mars 2025 har totalt 199 personer flyttat ut från, eller mellan, verksamheterna, varav 77 personer har flyttat vidare till en mer självständig boendeform. Detta utgör en andel på 39 procent. Totalt har 64 personer flyttat vidare till eget boende, Bostad först, BoKvar eller kommunalt kontrakt. Övriga utflyttar har gått vidare till mer självständiga boendeformer inom Boende och hemlöshets verksamheter. Det är fortsatt en relativt stor andel utflyttar där det inte finns information om vart personen flyttar. Under januari till mars uppgår det till totalt 52 personer, vilket utgör en andel på 26 procent.

Under 2024 genomfördes ett arbete med att identifiera och bryta ner nyckeltalet *mer självständigt boende* utifrån boendeinsats, vilket möjliggjort vissa förflyttningar i resultat. Arbetet förväntas fortgå under 2025 för att möjliggöra mer fördjupade analyser kring vad som är rimligt att förvänta sig i förhållande till boendeinsats och målgrupp.

Andel personer i sysselsättning per boendeinsats.

I mars 2025 har 40 personer sysselsättning i form av arbetsträning/praktik/IPS, 16 personer har sysselsättning i form av ideellt arbete, aktivitetshus eller liknande, 51 personer har någon form av lönearbete, 38 personer studerar och för 159 personer är sysselsättning ej aktuellt på grund av sjukskrivning, föräldraledighet, pensionär eller liknande. Av 884 pågående ärenden är totalt 146 personer i någon form av sysselsättning. Detta motsvarar en andel på 17 procent. I samband med att statistiken tagits fram framkommer det att det saknas uppgift om sysselsättning för 282 personer.

Många av de personer som bor i verksamheterna står idag långt ifrån arbetsmarknaden. Det finns utmaningar vad gäller att hitta sysselsättningsmöjligheter för målgruppen, då de flesta verksamheter som arbetar fokuserat med sysselsättningsinsatser oftast kräver drogfrihet i tre till sex månader innan en mer stadigvarande sysselsättning är aktuell. Ett gemensamt mål i arbetet inom Boende och hemlöshet är att stödja de vi är till för till en mer självständig livssituation, där sysselsättning är en nyckelfaktor. Majoriteten av de som bor i våra verksamheter har en omfattande och komplex problematik, och arbetet fokuserar till stor del på att minska negativa konsekvenser från ett skadligt bruk och beroende för att kunna stabilisera tillvaron. Detta görs bland annat genom att stödja och erbjuda olika forum för social samvaro. Därutöver arbetar man även med att samverka med olika aktörer genom att etablera och/eller upprätthålla

kontakt för att ordna sysselsättning. Detta arbetet förväntas bidra till att brukarna kan närma sig sysselsättning genom samhällets ordinarie utbud.

Under 2024 påbörjades ett arbete med att kvalitetssäkra uppföljningen av statistiska resultat avseende sysselsättning, vilket bland annat innefattat att möjliggöra för verksamheterna att på ett enkelt sätt uppdatera antal personer som har, eller saknar, sysselsättning. Arbetet har gett effekt och resulterat i att en utveckling av antalet personer inom Boende och hemlöshet som har sysselsättning har ökat. Under 2025 behöver arbetet kring sysselsättning för personer som bor inom verksamheterna fortgå med målsättningen att öka andelen personer som befinner sig i hemlöshet till sysselsättning. I detta innebär ett utvecklingsarbete vad gäller att bryta ut och analysera statistiken för att kunna få ut mer sanningsenliga resultat och följa effekterna av arbetet på ett mer systematiskt sätt.

Viktiga händelser och/eller utvecklingsområden för avdelningarna:

Identifierade utvecklingsområden:

- Ekonomi i balans

Arbeta för att hantera och förebygga ekonomiska risker. Arbeta proaktivt och genomföra behovsanalyser för att säkerställa att insatser möter stadens behov. Fortsatt arbete med kostnadsanpassningar avseende bemanning och beläggning.

- Målgruppsarbete och fastighetsprocesser

Arbeta med att tydliggöra målgruppsdefinition för att tillgodose de behov som finns, samt för att säkerställa omhändertagande av olika målgrupper. Arbeta för att effektivisera fastighetsprocesser och minska tiden av antal lägenheter som ej är tillgängliga.

- Förflyttning från kortsiktiga till långsiktiga boendelösningar

Arbeta med att omhänderta den nya hemlöshetsplanen för att få till en förflyttning, bland annat genom att utveckla metoden Bostad först samt öka boendeförmåga genom att arbeta mot drogfrihet.

- Omställning till nya socialtjänstlagen

Arbeta för att möta upp förändringar i och med ny socialtjänstlag för att kunna hantera komplexa sociala problem och bedriva lätt tillgängliga och kvalitativa verksamheter.

- Säkerställa kompetensförsörjning

Arbeta vidare med befattningsfrågan för att säkra bemanning och kompetensförsörjning i syfte att utföra vårt uppdrag kvalitativt.

5.1.6 Samlad placerings- och inköpsfunktion (SPINK)

Utveckling placeringsförfrågningar

Inom Spink följs statistik avseende inkomna placeringsförfrågningar (förfrågningar i fortsatt text). Inte alla förfrågningar leder till en placering men förfrågningsstatistiken kan betraktas som ett mått på hur efterfrågan ser ut i förvaltningarna inom de olika insatskategorierna. Även om inte alla förfrågningar leder till en placering finns det bakom varje förfrågan en person i behov av stöd från socialtjänsten vilket innebär att antalet förfrågningar också kan ge en indikation om placerande socialsekreterares arbetssituation. Vidare ger statistiken

och hur förfrågningarna utvecklas över tid en indikation om volymutvecklingen.

Under första kvartalet 2025 minskade förfrågningarna med 2 procent (30 förfrågningar) i förhållande till första kvartalet 2024 vilket är en marginell förändring.

Placeringsförfrågningar per månad 2025 jmf 2024

Placeringsförfrågningar kvartal 1 2025 jmf kvartal 1 2024

År		2025			
Kategoriområde	Insatskategori	Antal ärenden	Föregående År	Skillnad från föregående år	Procentuell skillnad från föregående år
IFO Vuxen	Behandlingsinsatser vuxna	42	47	-5	-11 %
	Bostad först	36	41	-5	-12 %
	Nödbistånd boende	69	68	1	1 %
	Skyddat boende	124	93	31	33 %
	Socialt boende med stöd	965	1004	-39	-4 %
	Totalt	1236	1253	-17	-1 %
IFO Barn och unga	Familjehem BoU	56	88	-32	-36 %
	HVB BoU	171	153	18	12 %
	Stödboende	32	42	-10	-24 %
	Öppenvård BoU	19	17	2	12 %
	Totalt	278	300	-22	-7 %
Funktionsstöd	Korttidsboende	240	232	8	3 %
	Korttidsvistelse	33	32	1	3 %
	Totalt	273	264	9	3 %
Totalt		1787	1817	-30	-2 %

Tabellen ovan visar förfrågningar för kvartal 1 2025 i förhållande till samma period föregående år per delkategori/insats. Tabellen visar förändringen i både siffror och procent. Nedan ges en beskrivning kring utvecklingen av förfrågningar för ett urval av delkategorier. Historiskt varierar dock antalet förfrågningar per insats från månad till månad och ett mönster som framträder efter endast ett kvartal kan därför snabbt förändras. Samtliga jämförelser avser kvartal 1 2025 i förhållande till samma period föregående år om inget annat anges.

IFO Vuxen

Förfrågningar inom socialt boende med stöd minskade med 4 procent (39). Socialt boende med stöd är den insats som har absolut flest förfrågningar av samtliga insatser där placering sker via Spink. Förfrågningarna avser i huvudsak akutboende och kollektivt boende (lägenhetsboende är den tredje delkategorin).

Förfrågningar om skyddat boende ökade med 33 procent (31). Inom skyddat boende finns flera olika delkategorier. *Våld i nära relation/hedersrelaterat våld* är den delkategori som har flest förfrågningar, ungefär 70 procent av förfrågningarna återfinns inom delkategorin. Inom denna delkategori har det skett en ökning av

förfrågningar, från 60 stycken 2024 till 87 stycken 2025. I kategorin skyddat boende ingår även förfrågningar utifrån *avhopparverksamhet* och dessa förfrågningar har minskat från 21 stycken 2024 till 12 stycken 2025. En annan delkategori inom området är *Annan orsak* där förfrågningarna ökat från 12 stycken 2024 till 25 stycken 2025. Den främsta orsaken till förfrågningar inom detta område är externa hot och ökningen kan dels handla om att de kan vara fler som är utsatta men också att det kan vara så att fler uppmärksammas och förstår att de kan söka stöd.

IFO Barn och unga

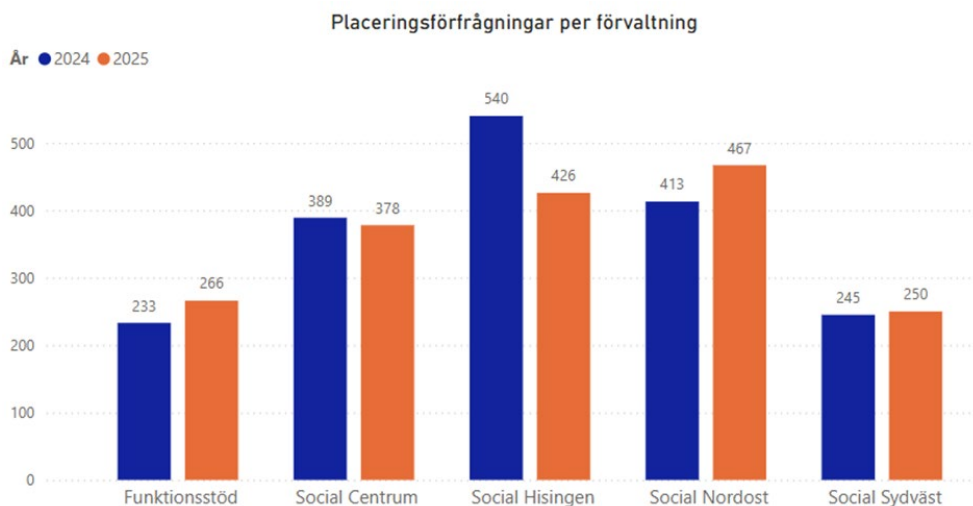
Förfrågningarna avseende familjehem har succesivt minskat 2023 och 2024 och minskningen fortsätter även under första kvartalet då förfrågningarna minskat med 36 procent (-32) 2025 i förhållande till samma period 2024. Minskningen av förfrågningar har skett inom båda delkategorierna familjehem (-12) och jourhem (-20).

Förfrågningarna avseende HVB barn och unga ökade med 12 procent (18). Ökningen kan ha en koppling till platsbristen på Statens institutionsstyrelse och Inspektionen för vård och omsorgs stängning av HVB barn och unga med omplacering av aktuella ungdomar som följd (se nedan). I kategorin finns tre delkategorier: akut som utgör den största delen om 49 procent, behandlingsuppdrag som utgör 43 procent och utredningsuppdrag som utgör 8 procent.

Funktionsstöd

Förfrågningar om korttidsboende ökade med 3 procent (8). Fördelningen mellan förfrågningarna är 25 procent för personer med fysiska funktionsnedsättningar och 75 procent för personer med psykiska funktionsnedsättningar. Det är ungefär samma fördelning som under 2024 (29 procent för personer med fysiska funktionsnedsättningar/71 procent för personer med psykiska funktionsnedsättningar).

Placeringsförfrågningar per förvaltning kvartal 1 2025 jmf kvartal 1 2024

Förfrågningarna har som ovan nämnts totalt sett minskat något kvartal 1 2025 jämfört med samma period föregående år.

Förfrågningarna inom förvaltningen för funktionsstöd har ökat och det är förfrågningar avseende socialt boende med stöd som ökat samtidigt som förfrågningar inom korttidsboende och korttidsvistelse ligger på något lägre nivåer än motsvarande period 2024.

I socialförvaltning Centrum har förfrågningarna minskat något, minskningen

återfinns inom både barn och unga och vuxen.

För socialförvaltning Hisingen har förfrågningarna också minskat, minskningen återfinns framförallt inom vuxen men även inom barn och unga.

I socialförvaltning Nordost har förfrågningarna ökat, ökningen återfinns framförallt inom barn och unga men även inom vuxen.

Socialförvaltning Sydvästs förfrågningar har ökat marginellt. Ökningen har skett inom förfrågningarna för vuxen, samtidigt som förfrågningar för barn och unga minskat något.

Anvisningar enligt massflyktsdirektivet

Spink är mottagningsfunktion för anvisningar från Migrationsverket enligt massflyktsdirektivet. 2024 hanterade Spink 217 personer som anvisats till Göteborg. Under första kvartalet 2025 har Spink hanterat anvisningar rörande 41 personer. Spink tar emot anvisningarna och gör tillsammans med berörda anvisningsboenden en matchning till lämpligt boende. Det finns en fungerande struktur och process för handläggning, matchning och uppföljning.

Kategoristyrning

Spink samordnar stadens arbete med kategoristyrning inom individ- och familjeomsorg samt funktionsstöd. Inom området finns tre kategoriplaner: Funktionsstöd, Vuxen samt Barn och unga.

Ett kategoristyrkt arbetssätt handlar om att hitta bästa sättet att försörja ett behov och hitta rätt mix av internt arbete och köpta varor/tjänster/insatser för att stödja uppfyllande av stadens målsättningar. Utifrån en nulägesanalys tas en kategoriplan fram, arbetet genomförs i ett tvärfunktionellt kategoriteam. Planen, som kan beskrivas som en långsiktig behovsförsörjningsplan, tydliggör vilka insatser som krävs för att möta behoven inom aktuellt kategoriområde (till exempel barn och unga).

Planen för funktionsstöd antogs 2022 och har reviderats inför 2025. Kategoriplan vuxen samt barn och unga antogs under 2023 och kommer att revideras under 2025. Arbete pågår utifrån respektive kategoriplans aktiviteter och följs upp löpande i kategoriteam och kategoriråd.

Övriga händelser av väsentlighet för verksamheten

Utveckla arbetet med HVB i egen regi

Utredning om samorganisering av HVB och stödboende för barn och unga i egen regi pågår och ska presenteras i maj. En ändamålsenlig organisering bedöms vara en del i att säkerställa att staden har ett utbud som matchar behoven samt att utbudet är ändamålsenligt och kostnadseffektivt. Samtidigt pågår arbetet med att projektera för inhyrning av två lokaler för HVB barn och unga. En lokal för verksamhet med inriktning sammanbrottsplacering familjehem och en lokal för verksamhet med inriktning yngre barn med komplexa behov. Arbetet med uppstart av två HVB barn och unga planeras leda till en utökning av HVB platser samt avlastning för familjehem som i sin tur kan påverka andelen familjehem positivt. Arbetet sker i samverkan mellan de fyra socialförvaltningarna, förvaltningen för funktionsstöd och Västra Götalandsregionen. I dagsläget har en lokal identifierats som eventuellt kan nyttjas som HVB.

Platsbrist på Statens institutionsstyrelse och Inspektionen för vård och omsorgs stängning av HVB barn och unga

Den platsbrist på Statens institutionsstyrelses (SiS) som Spink rapporterat om i tidigare uppföljningsrapporter kvarstår. Under 2024 var det enligt statistik från Spinks placeringsförfrågningar cirka 55 ungdomar som inte kunde beredas en plats på SiS och där annan placering därför efterfrågats. För första kvartalet 2025 har

Spink hanterat 6 förfrågningar (6 unika personer) om insats i väntan på plats på SiS. SiS är den myndighet som har uppdraget och ansvarar för individuellt anpassad tvångsvård och behandling av ungdomar med allvarliga psykosociala problem. Uppdraget att verkställa insatserna ligger endast hos SiS och kan inte tillhandahållas av annan huvudman.

Platsbristen har inneburit att ungdomar som bedöms vara i behov av den vård som endast SiS kan verkställa istället placerats på HVB eller i familjehem. Insatserna som ges till följd av platsbristen saknar skalskydd, säkerhet och de befogenheter som SiS har. De har i flera fall inte heller kompetens för målgruppen vilket leder till sammanbrott och ökade risker för berörda ungdomar. Stadens avdelningschefsnätverk barn och unga har utifrån den allvarliga situationen en pågående dialog med SiS.

I augusti 2024 presenterade Polismyndigheten en rapport om kopplingarna mellan leverantörer av HVB barn och unga och grov organiserad brottslighet. Med anledning av rapporten inledde inköps- och upphandlingsförvaltningen tillsammans med Spink en utökad extra uppföljning av ett urval av stadens leverantörer av HVB barn och unga. Detta parallellt med att Inspektionen för vård och omsorg inledde en fördjupad tillsyn på området. Den utökade extra uppföljningen inom HVB barn och unga med anledning av Polismyndighetens rapport fortgår.

Inköps- och upphandlingsförvaltningen kommer att presentera arbetet med uppföljningen av HVB, inklusive Spinks arbete, i en samlad rapport under våren.

Stängningarna av HVB i kombination med det kö för plats på SiS innebär ytterligare problem med behovsförsörjning för målgruppen.

5.2 Redovisning av avslutade uppdrag

Centrala uppdrag	Status	Kommentar
Samtliga nämnder och styrelser i Göteborgs Stad får i uppdrag att identifiera befattningar i sina verksamheter som bedöms vara utsatta för hög risk för infiltration. Uppdraget ska ha genomförts sex månader efter kommunfullmäktiges beslut.	Uppdraget föreslås avslutas i samband med delårsrapport mars 2025.	Förvaltningen har genomfört ett arbete för att kunna identifiera befattningar som bedöms kunna vara utsatta för hög risk för infiltration. Uppdraget har omhändertagits av förvaltningens säkerhetsfunktion tillsammans med HR och i en nära dialog med företrädare för verksamheten. De fyra socialförvaltningarna har gemensamt säkerställt att uppdraget har tagits hand om på ett likvärdigt sätt. Förvaltningarna har i sitt arbete utgått från ett centralt framtaget metodstöd för uppdraget.

5.3 Nya uppdrag från kommunfullmäktige

Centrala uppdrag
Socialnämnden Centrum, socialnämnden Hisingen, socialnämnden Nordost och socialnämnden Sydväst får i uppdrag att utreda hur förlorad arbetsinkomst vid nyplaceringar kan utformas och införas.
Socialnämnderna Nordost, Sydväst, Centrum, Hisingen och äldre samt vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att implementera användandet av FREDA inom myndighetsutövning så att det inte enbart sker vid misstanke om våld i nära relation. Detta ska ske inom ramen för Göteborgs Stads plan för arbetet mot våld i nära relationer 2024–2027.
Socialnämnden Centrum, Socialnämnden Hisingen, Socialnämnden Nordost och Socialnämnden Sydväst får i uppdrag att utveckla arbetet med lokala organisationer som arbetar med exempelvis områdesutveckling, lokala mötesplatser inklusive läxhjälp eller andra studiestöttande insatser och lokalt trygghetsarbete.
Göteborgs Stads nämnder och styrelser får i uppdrag att med rapporten som utgångspunkt se över sina samverkansformer och arbetssätt för att aktivt samråda med och involvera funktionsrättsrörelsen inom områden där det anses vara befogat. Uppdraget återredovisas i respektive nämnds och styrelses del- eller årsrapport.
Socialnämnd Sydväst, Nordost och Hisingen får i uppdrag att samverka med mödrahälsovården genomföra insatser för att nå och genomföra hembesök hos gravida kvinnor i utsatta och särskilt utsatta områden.
Socialnämnden Sydväst får i uppdrag att erbjuda förstärkt stöd till familjehem utanför kontorstid.